

MAN 29 1954 216

VIENTYBĖ

LXVIII M. 5 N. • 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. SAUSIO (JAN.) 29 D., 1954 M. • KAINA 10c.

DABAR

"Keturi Didieji"
Aple Hemingway
Tretieji Lankai
Putvio sukaktis

JUOZAS TYSLIAVA

Kalbant apie Keturių Didžiųjų konferenciją...

Nėra abejonės, kad Molotovas, vykdamas su savo plaktukais ir repėmis, Gromyko, Malik ir kitais, į Berlyną, galvojo apgauti vakariečius.

Faktas, kad sekretorius Dulles andai išpėjo sovietus nemėginti suskaldyti vakariečių vieningumo, rodo — ką?

Tai rodo, kad amerikiečiai netiki sovietų nuosirdumu. Ogi angliai su prancūzais, ar daugiau jais tik?

Ko galima tikėtis iš tokios konferencijos, kurios dalyviai iš anksto galvoja vienas kitą apgauti?

Mat, šiuo atveju sovietai yra žinomi dar nuo Jaitos konferencijos laiku.

Tai "kazirinkai", kurie vėgia kortas, dar nepradėjus jomis lošti.

Rašant šiuos žodžius, žinia apie rašytojo Ernest Hemingway ir jo žmonos žuvimą Afrikoje dar nebuvo patikrinta.

Tiek težinoma, kad jis su žmona ir draugais skridęs viršum džiunglių ir kad jo lėktuvo liekanos buvo pastebėtos prie Nilo aukštupio, netoli Alberto ežero.

Rašytojas Hemingway, kuriam dabar 55 metai amžiaus, yra vienas pačių žymiausių šių dienų Amerikos literatūros atstovų.

Neveltui sakoma, kad Pulitzerio premija, kurią Hemingway gavo už savo novelę "The Old Man and the Sea", esanti pavėšinta...

Rašytojo Ernest Hemingway miršis būtų baisus smūgis ne tik Amerikai, bet ir visam kultūringam pasauliui.

Rašytojas Ernest Hemingway, kuris giriasi turis net 247 žaizdas kūne, pasirodo, vėl apgavo mirti.

Tik dabar, berašant šią skiltį, gauta žinia, kad Hemingway ir jo žmona Afrikoje buvo ištikusios net dvi lėktuvų nelaimės.

Kai laikraščiai pranešė apie Hemingway lėktuvų nelaimę, tai jis jau buvo spėjęs išsigelbėti iš antrosios...

Tai maloni žinia. Bet ypač malonu Look leidėjams, kurie Hemingway buvo pasiuntę į Afriką rašyti jų žurnalui.

Loek, kurį Life buvo benustelbęs, dabar galės atsigrębtį. Nėra to blogo, kas neišėtų į gera.

Išėjo trečiasis Literatūros Lančių numeris — ši kartą be Eluardo ir Aragono, dėl kurių lankininkams teko kaitinti akis.

Dabar lankininkų kolektyvo narys (H. B. S.) vienu ypu, bet abiem kanopom, nori išgudryti visus Literatūros Lančių kritikus. Ypač tenka Jonui Aisčiui, Girdi.

"Senos katės nenekendė pailgtų auginti kačiukų ir pliauna juos, kiek galėdamos. Seni medžiokliniai šunys, pamatę savo tarpe jaunas, įtempia visas jėgas, išstiešia, lenkia jaunas savo konkurentus, ir kripta plyšusiais smilkiniais, su katastrofos vaizdu akyse".

Masz, pan. Ir tai tik todėl, kad "Jono Aisčio neapykantos šaknys... lankininkams didėle daktimi yra biologinės..."

Nekalbant apie biologinę, arba, teisingiauariant, zoologinę kačių ir šunų neapykantą, kurią lankininkai atsišiepia Aisčiui ir kitiems savo kri-

KONFERENCIJA, KURI BĖGIOS IŠ VIETOS Į VIETĄ BERLYNE

Ši kartą sovietai būsia lankstesni. — Dideli ir maži sovietų reikalavimai. — Kova tarp vodkos ir whisky. — Aut omatais ginkluoti rusai pagarbiai sveikina vakariečius. — "Pasikeitė laikai".

(Mūsų korespondento Berlyne)

Dar prieš konferencijos durų atidarymą, kiekvienas jos dalyvis, nelyginant kilmę pirklys, skelbė savo aukštas kalbas, kad vėliau galėtų nusileisti ir... aukotis.

Nežūrint diplomatų pareiškimų, iš šios konferencijos negalima daug tikėtis. Nors, kita vertus, ši konferencija yra pirmoji po puspenktų metų skyrybų ir todėl galėtų duoti daugiau, negu tos, kurias pasaušis jau pradeda pamiršti.

Tenka pastebėti, kad keturių didžiųjų atstovai susitinka tartis, nesutarę dėl darbo tvarkės. Nesutarata ir dėl konferencijos laiko. Manoma, kad šiuo atveju ji gali pralenkti keturių konferenciją Paryžiuje... Žodžiu, kiekvienas dalyvis galės siflyti tokius klausimus, kokius jis norės ir todėl pirmosios taisyinės greičiausiai įvyks dėl pačios konferencijos tvarkos.

Vakariečiai nori pirmiausia kalbėti apie Vokietiją ir Austriją, saugumo garantijas, nusiginklavimą. Dulles, užsidaręs su Molotovu, greičiausiai tęs pasikalbėjimą, kurį pradėjo ambasadorius Zarubin, būtent, dėl bendradarbiavimo atominės energijos srityje. Sovietai atrodo, nori pradėti kalbą nuo to, kaip kada ir kur susaukti penkių konferencija, kurioje dalyvautų ir Kinija. Mesdama šią kortą ant žaliojo stalo, Molotovas norės išmėginti Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos vieningumą.

Kaip žinoma, Londonas yra linkęs priimti šį pasiūlymą. Tuo tarpu Paryžius, Indokinijos karo verčiamas, kitaip galvoja. Kita vertus, Molotovas galvoja, kad prancūzų sunkumai Azijoje ir, be to, jų poli-

tikams, vis dėlto tai yra sveikintinos pastangos.

Tegu jie, šie mūsų literatūros šmetukai, spardosi, "čvierjasi" ir savo žodžio kūryboje, lyg anoje liaudies mįslėje, neretai "meta aslį į kuntaslį".

Tai nieko. "Sturm und Drang" laikotarpis praėis, "kova už Balkanų laisvę" atvėrė, ir tada paaiškės, kas buvo "tikrai autentiškas talentas", o kas ne.

O tuo tarpu, anot Literatūros Lančių debutantės Aušros Bendorjūtės, —

"Žalia Penelopėja laukia tarp purienų."

Kovo mėnesį suels 25 metai, kai mirė Vladas Putvyv-Putvinskis, Lietuvos šaulių Sąjungos įkūrėjas.

Pažymėtina, kad tai sutampa ir su Lietuvos spaudos laisvės atgavimo 50 metų sukaktimi.

Šis Lietuvos dvarininkas, kuris, "atsivertęs į lietuvius", suorganizavo draudžiamosios Lietuvos spaudos "paštą" tarp Tilžės ir šiaulių, kartą taip rašė:

"Lietuviškai, kaip ir kiti dvarininkai, kalbėti nemokėjau. Aple prasidėjusį tautišką Lietuvos sambrūzdį negirdėjau. Lietuvių tautos idėja buvo man lyg ta Amerika, kol ji dar nebuvo atrasta. Man pačiam teko tą idėją atrasti, dedant nežina vargo, nė žinot, nežinant, kad ji jau seniai atrasta."

Labai įdomius Putvio atsiminimus iš mūsų kovų dėl spaudos laisvės pradėsime spausdinti kitame numeryje.

O tuo tarpu, būtų laikas pagalvoti apie šio didelio Lietuvos pamėnėjimą.

tiko: nepastovumas Bidault darys sukabamesni.

Kai kurie stebėtojai mano, kad ši kartą sovietai bus lankstesni. Matydami, kad didieji jų reikalavimai nepriimtini, pasitrauks prie mažesniųjų... Didieji sovietų reikalavimai sujungti Vokietiją, pradendant laikinosios vyriausybės sudarymu, pasirašyti Europos saugumo pakta, neprileidžiant prie jo Amerikos, atsisakyti Europos armijos projekto ir t.t. Mažesni sovietų reikalavimai: atsisakyti Vakarų Vokietijos apginklavimo, likviduoti NATO, nustatyti modus vivendi (santykius) tarp abiejų Vokietijų ir išplėsti prekybos santus tarp Rytų ir Vakarų.

Reikia pasakyti, kad "mažesni" reikalavimai yra pavojingesni už didžiuosius, nes jie vakariečiams iš rankų gali ištraukti stiprias kortas. Pastariesiems svarbu išlaikyti lygsvarą ir žiūrėti, kad nebūtų pilamas vanduo sovietų propagandos malūnui.

Greta diplomatinės kovos, nemažesnė kova vyks bufete tarp vodkos ir whisky. Prisimindami laimėjimus Jaktejo,

rusai nepamiršo atsigabenti didelės vodkos atsargas. Šiuo atveju anglosaksai neketina atsilikti, ruošdamiesi rusus nugirdyti whisky.

Jau dabar prie sovietų štabo Karlshorste rusai, ginkluoti automatiniiais šautuvais, apsilvėję ilgomis milinėmis ir ausis paslėpę kalinėmis kepurėmis, pagarbiai sveikina vakariečius. Aikštėje pilna "liaudies policininkų", kurie taip pat tempiasi prieš vakariečius.

Žiūrint į šią dekoraciją, norisi sušukti: "Kaip pasikeitė laikai." Nežūrint to, čia jaučiama pesimistiška nuotaika. Berlyne kalbama, kad tik po 18 naktų, pagaliau buvo prieta šios konferencijos. Todėl dabar čia ir klausama: Ar kūdikis, kuris buvo reikalingas tiek operacijai, galės gyventi?

Kaip ten bebūtų, Berlynas didžiuliuoju, kad keletą mėnesių jis bus viso pasaulio dėmesio centru.

Dulles, Eden ir Bidault, norėdami įtikti Molotovui, sutiko kilnotis iš vieno sektoriaus į kitą. Taip, su paldovais, sekretorėmis, soferiais ir rašomomis mašinėmis... Ar šitokia konferencija, bėgiodama iš vietos į vietą, galės būti sekminga?

APLINK PASAULI

● Buvusį Morokos sultoną Sidī Mohammed ben Youseff prancūzai lėktuvu išgabeno iš Korsikos "nežinoma kryptimi", nes arabų nacionalistai "planavė jį pagrobti". Manoma, kad buvęs sultonas išgabentas į kurią nors prancūzų valdomą Pacifiko salą.

● Prokoministinė Guatemalos valdžia pradėjo suimninti savo priešus. Šiomis dienomis dingo aštuoni žymūs Guatemalos politikai.

● Pietų Korėjos prezidentas Rhee pareiškė, kad jeigu sąjungininkai būtų panaudoję atominę bombą, karas Korėjoje būtų buvęs laimėtas. Dabar, anot jo, rikės "iš naujo pradėti".

● Filipinų prezidento tyrimo komitetas praneša, kad pastarųjų penkių metų laikotarpyje respublika turėjusi 62 milijonus dolerių nuostolių dėl kyšių, atskirų politikų nesąžiningumo ir t.t.

● Prancūzų kariuomenės vadovybė praneša, kad Tuyhoa rajone, Indokinijoje, komunistų jėgos galutinai išvalytos.

● Aple 3,000 Madrido universiteto studentų, demonstruodami prieš centralinę policijos būstinę, reikalavo pašalinti policijos direktorių, kurio įsakymu buvo išvalyti studentai, reikalavę grąžinti Gibraltarą Ispanijai.

● Maskvos radijas praneša, kad premjeras Malenkovas ir kiti penki valdžios nariai dalyvavę traktorių valruotojų konferencijoje, įvykusi Kremliaus rūmuose.

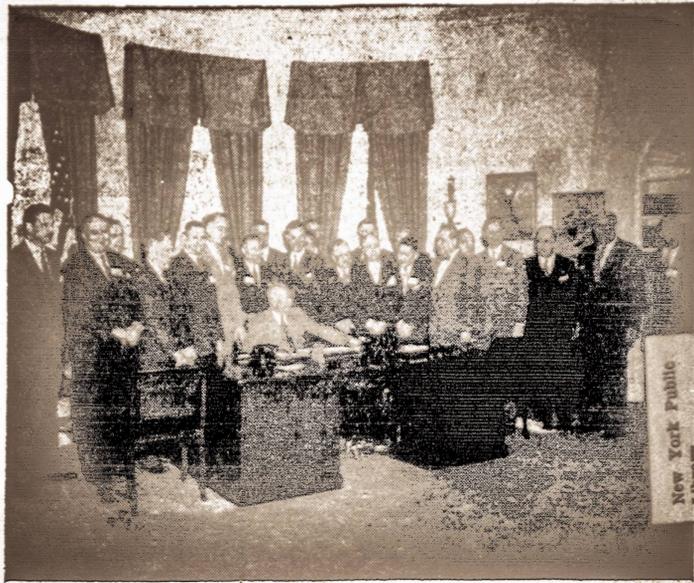
● Praeitą pirmadienį prasidėjusio Keturių Didžiųjų konferencijoje Berlyne, Molotovas pareikalavo: 1. Pripažinti Kiniją ir priimti JT, 2. Atsisakyti NATO ir JAV bazų Vokietijoje, 3. Sudaryti vieną ben-

dra valdžią visai Vokietijai, 4. Uždrausti gaminti atomines ir vandenilio bombas ir 5. Susausti 5 valstybių konferenciją, kurioje dalyvautų komunistinė Kinija.

● Popiežius Pijus XII atšaukė visas numatytas audienijas. Pranešime sakoma, kad popiežius, kuriam 77 metai amžiaus, esą: "labai pavargęs".

● Rašytojas Hemingway, išvengęs mirties net dviejuose lėktuvų nelaimėse Afrikoje, pareiškė, kad jis apie tai rašysiąs knyga.

● Pakistano parlamento narys Nazir Ahmed Khan ragina premjerą Ali Mohammed šaukti specialią sesiją, kurioje būtų siūlomos JAV karinės pagalbos klausimas. Parlamento slugsniosis teiraujamas, "kodėl Amerika siūlo tik karinę pagalbą?"

Republikonų tautinių grupių atstovams lankantis Baltuosiuose Rūmuose Washingtone, lietuvius atstovavo LRKSA sekretorius Wm. T. Kvietkus.

ŽINIOS IŠ TARYBINĖS LIETUVOS

Mums pranešama, kad šiuo metu Lietuvoje "gyval ruošiamasj rinkimams", kurie turi įvykti kovo 14 d. (į Maskvos "parlamentą").

Pavyzdžiui, Panevėžio mieste jau sudaryta 16 rinkimų apylinkių ir įsteigta visa eilė agitacinių punktų, kuriuose ypatingai veikliai reikiąsi pedagoginės mokyklos mokytojai Čeponavičius, Šidlauskas, Vaitkevičius...

Agituojama ta proga, daugiau dirbti. Mat, už kandidatus agituoti dar netenka, kadangi jie dar nežinomi, o kai bus žinomi, tai agituoti irgi daug nereiks, nes vis tiek juos ir tebus galima išrinkti.

Tuo tarpu kaj kuriuose susirinkimuose siūlomi kandidatai tik į rinkimų komisiją. Bet rinkimų Komisija bent Tautybų Tarybos rinkimams jau patvirtinta. Jos pirmininkas — Juozas Matulis (Mokslų Akademijos pirmininkas), pavaduotoja — M. Kaunaitė (kompartijos centro komiteto moterų skyriaus vedėja), sekretorius — Iliukas (greičiausia profsąjungų veikėjas), nariai — Jonas Grigonis (kompartijos veikėjas), Kazė Jankauskaitė, Jonas Neverdauskas, Vacys Reimeris (tarybinis rašytojas), Juzelfūnas (kompozitorius) ir kt.

Zemės ūkio Bankas kolūkių šiltnamiams bei inspektams įrengti duoda paskolas penkeriems ir dešimčiai metų iki 80 ar 90 proc. piniginių išlaidų. Piniginės išlaidos susidaro daugiausia už stiklą ir kitą pirkti reikalingą medžiagą. Darbas daugiausia apmokamas natūra.

Kompartija skundžiasi, kad "religiniai ir kiti įvairūs prietariai yra glaudžiai susiję su buržuazinio nacionalizmo ideologija, juos savo niekšikiams tikslams naudoja sudažytųjų klasių likučiai. Įvairaus plauko buržuaziniai nacionalistai,

socialdemokratai, liaudininkai, krikščionys demokratai, sionistai ir jų liekanos ištikimai tarnauja agresyvioms imperalistinėms jėgoms, visokiais būdais stengiasj pūsti nesveikas nuotaikas, nuodyti prietariais darbo žmonių samonę. Todėl ypatingai svarbus partinių organizacijų uždavinys yra darbo žmonių auklėjimas materialinės pasaulėžiūros dvasioje, kovą prieš prietarus, buržuazinės ideologijos pasireiškimus ir konkrečius jų nešiotojus."

Traktorininkai ir prie jų dirbantieji gauna atlyginimo nuo 2,5 iki 7 rublių už darbadienį, bet darbdarbio normos atlikimas jiems užskaitomas ketveriopų iki septyneriopų. Dyzelinių traktorių dirbas traktorininkas gali už atlyktą dienos normą gauti 49 rublius. Paprastu traktorių dirbas traktorininkas gauna 28 rublius už normą. Paprasto traktoriaus prikabinėtojas — 10 rublių (10 rublių — 2 pokeliai geresnės rūšies popiros).

Traktorių remonto dirbtuvių ir ūkinės statybos darbininkai gauna: brigadininkai 20 rb. už dienos normą, arba 18

rb. už 8 darbo valandas. Padėjėjai ir I klasės mašinistai — atitinkamai 18 ar 15 rublių, II eilės mašinistai — 15 ar 13 rublių. Apykaitininkai ir kiti tos srities darbininkai — 13 rb. už normą ar 10 rublių už 8 valandas.

Vilniaus Pionierių Rūmų direktoriaus pavaduotoja yra Jelisiejeva.

Vilniaus Vito vardo kaulių siuvimo fabriko vyriausiasis inžinierius yra Vladas Jurgutis.

Miško prekybos sandėliai pradėjo pardavinėti (sudedamus) standartinius namus. Namai gaminami trijų kambarių su virtuve ir veranda. Vien iš Vilniaus rajono Raudondvario MTS yra 12 užsakymų. Užsakymų esą ir Pabradaš, Varenos, Eišiškių, Šlančių, Kėdainių rajonu ir miestų. Tačiau per metų ketvirtį numatoma patenkinti tik 25 užsakymai.

Tik Pasvalio, Joniškio ir Vilkijos rajonuose jau visuose kolūkiuose yra po komjaunimo būrelį. (Iš viso yra 87 rajonai). Raseiniui, Šalčininkų ir Alytaus rajonai šiuo atžvilgiu yra atsilikimo "pirmūnai".

TEBERAŠOMA APIE RYTPRŪSIŲ PRIJUNGIMĄ PRIE LIETUVOS

Be Bonnos General-Anzeiger, apie Rytprūsių šiaurinės dalies numatomo likimą pasirašo taip pat Coburger Tageblatt, Bamberger leidžiamas dienr. Fraenkischer Tag ir kt.

Tuo tarpu, kaj vieni vokiečių laikraščiai kalba tik apie Tilžės, Gumbinės, Isruties ir kai kurių kitų sričių galimą prijungimą prie T. Lietuvos, Fraenkischer Tag skelbia, kad, jo turimomis informacijomis, kalba eina apie visos Rytprūsių šiaurinės dalies su Karaliaučiaus miestu (vad. Kaliningrado srities) įjungimą į

LTSR.

Būdingu ženklui laikomi sovietinėje spaudoje pastrodę straipsniai, kuriuos analizuojama dabartinė Rytprūsių gyventojų sudėtis. Šiuo metu visoje šiaurės srityje gyvena apie 900,000 žmonių, iš jų 400,000 esą "vietiniai", o 500,000 — naujakuriai iš Sov. Sąjungos. Vietiniai daugiausia esą senieji krašto gyventojai, kurie iš prūsų — lietuvių šeimų ir turi lietuviškas pavardes. Dėl to, laikraščio žiniomis, buvo atsižvelgta į gyventojų sudėtį ir įvairiose Rytprūsių vietovėse įvestos mokyklos su lietuvių, o iš dalies ir vokiečių kalba. Intensityvinant žemės ūki, numatoma Rytprūsiuose įkurdinti dar daugiau naujakurių.

MIRĖ NIEDERMANNAS DIDELIS LIETUVIŲ KALBOS ŽINOYAS

ELTA praneša, kad sausio 12 d. Neuchateleyje mirė, eidamas 80-tuosius amžiaus metus, prof. dr. Maxas Niedermannas. Jo laidotuvių sausio 15 d. dalyvavo Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės tarybos pirmininkas dr. A. Gerutis ir valdybos vicepirmininkė dr. E. Vaitkevičiūtė. Bendruomenės vardu buvo padėtas lietuvių tautinių spalvų kaspinu papuoštas vainikas. Vėlonio šeimai buvo taip pat pareikšta VLEKO ir Vyk. Tarybos vardu užuojauta.

Prof. Niedermanno asmenyje lietuvių tauta neteko nuosirdaus bičiulio ir didelio mūsų gimtosios kalbos žinovo.

O tuo tarpu Paryžiuje pavasariškas oras..

ZODIS STUDENTUI JONUI BILENUI

Kolega! Perskaiciu Tamstos rašytą straipsnį Vieniybės: "Lietuvos atstatymas ir mano profesija" ir, liūdnų minčių slėgiamas, užsisvajojau. Tamstos mintys, išdėstytos tenai, yra labai naujdingos mūsų jaunimui ir vertos dėmesio, bet ne tas mane nuliūdino. Rašai, kad, mes ruošdami Lietuvos atstatymui, turime ruošti ir bendriniam išsilavinimui. Taip, tas tiesa, bet ar pats darai vertingą įnašą toje srityje. Perskaiciu paties straipsnį ir pasislykštėjau lietuvių kalbos darymu svetimybėmis. Jau ir taip mūsų kalba turi užtenkamai svetimų žodžių, bet paties straipsnyje priskaičiau virš keturiasdešimt žodžių, kurių lietuviška prasmė būtų labai lengva rasti lietuviškame žodyne. Nejaugi pats negalėjai lietuviškai išsireikšti vietoj vartojęs svetimybės, kaip, pavyzdžiui, koordinatoriui, gigantiskai, pozityvus, aspektu, subjektyvumas, universalus, advokatoriui, prezervacijos, ri-potetini, vitalinės, rešityvai, ekstremizmas ir kt. Pasiėmiau A. Herlito lietuviškai — anglišką žodyną ir visiems Tamstos vartotiems svetimiems žodžiams suradau puikius lietuviškus pakaitalus.

Gaila, kad mūsų studentijos, ypač studentų sąjungos valdybos narių, tarpe pasireikia noras lietuvių kalbos darymui. Gal manoma, kad savo dideliu svetimybės vartojimu mes pasirodysime išmintingais. Ne, žmonių pažūra yra visiškai kitokia. Prisiminkime Lordo Chesterfieldo žodžius: "Juo žmogus išmintingesnis, tuo jam sunkiau įrodyti, kad jis niekuo nesiskiria nuo kitų". Tai kodėl mes taip stengiamės įrodyti, kad esame geresni? Lietuvių kalba yra graži, jei tikta ji tinkamai vartojama. Turėtume didžiuotis, kad mūsų kalba yra viena seniausių vartojamų kalbų pasaulyje ir stengtis ją gerinti, o ne prigrūsti svetimybėmis. Turime turtingą kalbą, tai ją ir vartokime. Mokėkime ją prieš kitataučius išaukštinti. Brolau, esi jaunas, todėl nepasiduk tai pagundai, kad svetimybės vartojimas yra didelio žmogaus ipatumas. Kolega, tegul šis mano laiškelis nelieka taikomas tiesioginiai tik pačiam, bet visiems jauniems lietuviams, kurie linkę pasiduoti tai svetimybės įtakai. Su pagarba, Vytautas Šliūpas

Laisvos nuomonės

ARGI ŽMOGUS GIMSTA GYVULIU?

Dirvos priede "Studentų Zodis" tilpo Vyt. Kavolio straipsnis "Nuo impulso iki šekspyro" su labai naujomis, drąsomis, bet, atrodo, nerealiomis mintimis. Jame tarp kitko rašoma: "Žmogus nėra gimęs žmogumi. Naujagimis savy neturi nieko būdingo, kas žmogų išskiria iš kitos aukštesniosios gyvūnijos. Jo aplinka... patį naujagimį tiek perkeldžia, kiek tikta žmogus gali būti perkeltas: iš biologinio pavėrdžia socialiai ir kultūrinio padaru".

Tai yra daugiau, negu keisti samprotavimai. Tai greičiau žmogų niekinančios nesamomės. Gerbiamas skaitytoja, negi pradėsi čia dabar aiškinti tų samprotavimų, mažiausia, negyvenimiškumą, kad žmogus gimsta su visomis žmogaus geromis ar blogomis, tikta dar labai mažai išsivystytomis, ypatybėmis, kad žmogus nėra koks, sakysim, divratlis, kuris tuoj pagaminus tinkna naudoti, kad naujagimio aplinka jo esminiai nekeičia, tikta gera aplinka žmogui bresiant vysto jo geriasias ypatybes ir slopina blogiasias ir priešingai: bloga aplinka žmogų veikia atbulai. Tai mažiaud ir visos aplinkos vaidmuo žmogaus gyvenime. Bet tokį paaiškinimą tegalima suteikti vaikui, bet ne suaugusiam žmogui, nes tai savaime suprantami dalykai. Daugumą mūsų darj labai gerai jaučiame savyje isikūnijimą tėvų gerųjų ir blogųjų ypatybių.

Niekas, žinoma, negali tvirtinti, kad paveldėjimo mokslas — genetika negali turėti mažesnių, ar didesnių trūkumų, bet tokie moksliniai yra būtini įrodymai ar jau bent patikimesni argumentai. To negalima padaryti vien plikais tvirtinimais, taip akivaizdžiai prieštaraujantiems gyvenimiškai tikrovei.

Toliau autorius papildymui savo paveldėjimo teorijos rašo: "Žmogus nėra paveldėjęs žmogiškumo, o tikta ši sugebėjimas būti pakeltas ir paverstas žmogumi." Tai yra lygu posakiui, kad žmonės nevalksto, o tikta kojas klijoja... Panašios mintys gal ir tiktu juokui laikraščiu, bet labai abejotina, kad jos tiktu akademikams.

Tiesa pasitaiko pėdsakų ir realesnių minčių, bet jos duodamos tokia forma, kad jomis neįmanoma pasinaudoti. Kaip galima suprasti, kad ir tokio sakinio mintį: "Turtingas ir didis to gyvenimas, kuris savy sugeba išskleisti savo asmens

pagrindus." Kas yra tie "asmens pagrindai" ir kaip juos galima išskleisti? Skaitant taip parašytą straipsnį, susidaro įspūdis, kad jo autorius nori parodyti savo didelį išsimokslinimą, atsieti "išskleisti savo pagrindus", nors, deja, čia joki didesnio išsimokslinimo pastebėti netenka. Arba, mėgina skaitytųjų samoningumą: kaip jie reaguos į tokius negyvenimiškus tvirtinimus. Deja, tenka pastebėti, kad tokie straipsniai nėra retenybė.

A. Garbauskas

PAREMKIME LIETUVOS ISTORIJOS IŠLEIDIMĄ

Kreipiuosj į visus geros valios lietuvius, kviesdamas juos paremti didelį ir kilnų darbą — Lietuvos Istorijos išleidimą. Kurie tik galite ir kuriems yra arti širdies mūsų tautos praeitis, stokite į rėmėjų eiles, paskirdami bent dešimt dolerių tam svarbiam tikslui. Kuris paaukos tokią sumą Lietuvos Istorijos išleidimui, to vardas tilps garbės rėmėjų sąrašė, įdėtam toje knygoje. Tą veikala leidžia Tėvynės Mylėtojų Draugija, kuri yra viena seniausių organizacijų mūsų išeivijoje. Būkite ir jū gerų tėvynainių tarpe, dalyvaudami mūsų kūrybiniuose darbuose ir palaikydami gyvybę ir stiprumą mūsų išeivijos. Gyvenantieji Waterburyje ar jo apylinkėse kviečiame įsūsti savo auką ar kreiptis kitokiais reikalais sekančiu adresu: Antanas Dzimidis, 428 Chipman St., Waterbury 8, Conn.

John Baltadonis
FRANKFORD AVENUE CAFE
1700 Frankford Ave., PHILADELPHIA, PA.

SIMON'S CAFE
S. KRAUCIUNAS, Sav.
Pirmos rūties maistas DU BARAI
Šokiai penktadieniais ir ketvirtadieniais
26 ANDOVER STREET, LOWELL, MASS.
2-8568

KARLONAS
Fuperal Home
Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181

Kalifornijos lietuviai

Los Angeles, Calif. — Los Angeles miesto ir apylinkės lietuvių šiais metais ruošiasi Vasario 16-tąją paminėti taip: vasario 13 d., šeštadienį, 8 val. vakare ruošiamas bendras minėjimas Patriotic salėje, vasario 14 d., sekmadienį, pamaldos ir po pietų 1.30 val. iškilmingi pietų Ambassador viešbutyje, Colonial salėje. Susirinkime ir pokylyje dalyvaus miesto ir vaist. žymieji pareigūnai. Lietuvos Vėjų vietos kuopa vasario 7 d., sekmadienį sv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje rengia vakarą su šokiais. Programos pradžia — 3 val., o šokių — 6 val. Paskutinį kuopos susirinkime vyčiai iš savo kasos Lietuvos vadavimui reikalams paaukojo 10 dol. ir nutarė praversti savo narių tarpe rinklėva tam pačiam tikslui ir Vasario 16-sios proga įteikti AL T-bai.

Kas per viena Lietuvių Rezistencinė Santarvė, kokie jos santykiai su kitomis grupėmis bei veiksniais ir kt. galima sužinoti "Lietuvių Dienų" sausio mėn. numeryje, kur duodamas pasikalbėjimas su Lietuvių Rezistencinės Santarvės Amerikos Krašto Valdybos pirm. dr. P. Pamataičiu. Šio momento lietuvių opiaisiais klausimais rašo dr. A. Trimakas, duodamas St. Luiso atsiminimų tęsinys apie Vliko atsiradimą ir darbų pradžią. Vasario mėn. numeryje — V. Sidzikauskas įžanginis, pasikalbėjimas su Vliko pirm. M. Krupavičiumi, St. Luiso atsiminimų tęsinys ir kita. Kiekviename numeryje telpa virš 50 nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo. Prenumerata: 4 dol. metams visame pasaulyje. Adresas: 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif. A. A.

Jonas Stiklorius, žinomo Klaipėdos krašto veikėjo vėlio- nio Jokūbo Stikloriaus sūnus, neseniai Upper Darby (Pa.) Prekybos Bute skaitė paskaitą tema: "Europiečio pažūros ir Amerika."

Juzės Augaitės sukaktuvinis koncertas

Op. solistė Juzė Augaitė

PHILADELPHIA, PA. — Vietoje susidariusi lietuviškosios dainos mylėtojų grupė vasario 6 d., šeštadienį, 8 val. rengia operos solistės Juzės Augaitės dainų ir arijų koncertą. Šis koncertas vyksta Schurz Memorial Hall, 420 Chestnut St. ir yra skiriamas dainininkės 20 metų dainos darbo sukaktę paminėti. Dainininkei akompanuos vietos lietuviams gerai pažįstamas italas pianistas Marco Farnese. Juzė Augaitė, kuri čia jau gyvena nuo pat savo atvykimo į šią šalį, nuo 1949 m., nesykjau yra dainavusi vietos lietuviams įvairių minėjimų ir švenčių proga, nesigalėdama nei laiko, nei darbo. Ji taipgi yra dainavusi ir per lietuvių radiją. Nesykj dainavusi ir vietos italams ir amerikiečiams koncertuose ir per radiją. Dainininkė gerai pažįtama ir Vieniybės skaitytojams, nes šio laikraščio skiltyse daugienu progu buvo apie ją rašyta, kai

ji dainavo Vieniybės metiniame koncerte New Yorke, kai dainavo Vieniybės ruostame literatūros ir dainų vakare ir Vieniybės koncerte Philadelphiaj. Dainavimo mokslus pradėjusi Lietuvoje — Klaipėdos Konservatorijoje — ir baigusi Milane, Italijoje, ji Lietuvos operos pradėjo dainuoti 1933 m., debiutuodama Carmen operos Michaelo rolėje. Vėliau Kaune ir Vilniuje jai teko dainuoti visos pagrindinės lyrinio soprano roles: Faustė Margarita, Romeo ir Julija — Julija, Bohemoje — Mimi, Madame Butterfly — Butterfly, iš lietuvišku operu ji dainavo Eglė operoje Eglė Žalčių Karalienė, Sofija op. Radvila Perkūnas, operoje Gražina — Ramūnė ir kt.

Salia dainavimo operoje, Augaitė yra plačiai koncertavusi Lietuvoje, koncertuose dainavo Talline, Rygoje, Vienoje, Romoje, Milane, Berlyne, ir čia — beveik visuose didesniuose Amerikos miestuose. I Ameriką atvko iš Vokietijos. Kurioje plačiai koncertavo lietuviams ir svetjmtautaiems tremtinių kolonijose.

S. Narkėliūnaitė

TURITE VAIKŲ, AR TURIT JIEMS LIETUVOS ISTORIJĄ?
Ši knyga tik dabar išėjo iš spaudos. Be jos negalite apsieiti namuose, jei norite savo vaikus supažindinti su savo krašto ir savo tautos praeitimi.
Knygą parašė istorikė Dr. V. Daugirdaitė-Sruogienė. Ji taikoma mūsų lituanistinėms mokykloms, bet lygiai idomi ir visiems, besidomintiems Lietuvos praeitimi. Knyga didelio formato, 200 psl., gausiai paveiksluota, su Vytauto Didžiojo laikų Lietuvos žemėlapiu, įrišta į kietus viršelius. Kaina — 3 dol. Užsakantiems knyga didesniais kiekiais daroma nuolaida. Užsakymus ir pinigus siūskite:
TERRA
748 WEST 33rd STREET, CHICAGO 16, ILL.

NUO CARO RUBLIO IKI BOLŠEVIKŲ ČERVONCO
rasi Jono K. Karlo puošnioje "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI" knygoje 1915-1941 m. Lietuvoj kursavusių pinigų istoriją, numizmatiką ir natūralaus dydžio banknotų bei monetų fotografijas.
Reto idomumo knyga ir pinigų albumas vienoje vietoje. Anglų kalba santrauk knygoje daro ją iskaitoma ir nemo-kantiems lietuviškai. Ir visa tai — tik už 5 dol.
Užsakydami rašykite:
J. K. KARYS, 45 Park Terr., Bridgeport 4, Conn.

TALKOS LEIDINIAI PALIEKA PĖDSAKUS LIETUVIŲ LITERATŪROJE
1. Igno Seiniaus RAUDONASIS TVANAS, sukėlė sensaciją danų, suomių ir švedų skaitančioje visuomenėje, mums bus to aktualus, kol mūsų tėvynė bus raudonojo tvano apsemta. Su Stepo Zobarsko įvadu apie autorių. 327 pusl. Kaina \$3.50.
2. Juozo Paukštelio KAIMYNAI, premijuotas romanas, vienas iš gražiausių veikalų moderniškoje lietuvių literatūroje, valdžiuojas laisvos Lietuvos jaunųjų melies dramą. 4 spalvų viršelis. 239 pusl. Kaina \$2.50.
Abi knygas užsakant pas leidyklos igaliojinį — tik \$5.
TALKOS Igaliojinio adresas:
Mr. Stepas Zobarskas, 85-42 91 St., Woodhaven 21, N. Y.

J. MARKIEWICZ AND SONS, Inc.
Tel. LOCust 2-9229
Laidotuvių Direktorai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

A. MIEŽIS
ALUS, DEGŪNĖ, VYNAS
2207 N. 2nd STREET,
PHILADELPHIA, PA.
REgent 9-4156

WILLIAM VALAITIS
Visokerpias automobilij taisymas
1730-2 E. Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.
Tel. Howard 8-0596

QUALITY MARKET
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.

THOMAS MATAS
REAL ESTATE
81 Fox Street
Waterbury, Conn.

WALLY'S RESTAURANT
Gerai žmonės, gerai gėrimai, geras maistas
665 BANK STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. 3-9838

PHILADELPHIA, PA.
MALONI LIETUVIŠKA UZEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvania's Universiteto
PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI — ALUS
2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
41 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

TRAUN'S BAR
AUGUST TRAUN, Sav.
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-2 So. 2-nd Street Philadelphia PA
Tel. DE 4-5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Philadelphia, PA
Telefonas Popiar 4110
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakelvingiems suteikiama nakvyne — viskas nemokamai. Nelaimės valanda kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirėngę suteikti geriausį patarnavimą

UNION BRONZE FOUNDRY
High Grade Bronze Castings
STANLEY SKIKAS
SAVININKAS
(Pėda nuo Union Avenue)
Bridgeport, Conn.
TEL: 3-4696

Kurie norite įsigyti vasaramaj ar tikj svėtkam kainų ore ligiau gyventi pa upelio ar ežerėlio arčiausiai Adirondack kalnų, kreipkitės į namams pirkti bei parduoti, dokumentus sudaryti bei apdrausti.
M. Kerbelio ir sūnaus įstaiga,
183 EAST MAIN ST., AMSTERDAM, N. Y. Tel. 1656

LIETUVIŲ KULTŪRINIO GYVENIMO CENTRAS CHICAGOJE
Lietuvių Auditorijoje vyksta koncertai, susirinkimai, konferencijos ir kitokie pobūviai.
KETURIOS SALES
Išnuomojamos vestuvėms ir šlaip pobūviams su maistu ar be maisto.
Šeštadieniais ir sekmadieniais šokiais groja **BALIO PAKŠTO ORKESTRAS**
LIETUVIŲ AUDITORIJA
3133 S. HALSTED STREET, CHICAGO 8, ILLINOIS
Tel. Victory 2-6172

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI CHICAGOJE
Moderniausia lietuvių vadovaujama baldų ir namams įrengimų įmonė Amerikoje. Įmonės prekybos patalpų plotas 15,00 kv. pėdų.

Modernūs baldai, televizijos aparatai, šaldytuvai, **Telefunken** Europai klausyti radijo aparatai
Rašomos mašinėlės su pilnu lietuvišku šriftu siunčiamos į visą Ameriką ir kt. kraštus.

FURNITURE CENTER Inc.
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
[monės vedėjas Justas Lieponis]
3224 S. Halsted Street Chicago, Illinois
Tel. Victory 2-4228

**PRIEŠ 240 METŲ GIMĖ DIDYSIS LIETUVIŲ
TAUTOS DAINIUS KRISTIJONAS DONELAITIS**

Ši mėnesį sukako 240 metų, kai gimė didysis lietuvių tautos dainius, Prūsijos lietuviškųjų būrų poetas, Kristijonas Donelaitis. Donelaitis savo vardą įamžino mūsų literatūroje grožinių eiluotų kūriniu "Metai", kur jis aprašo Prūsijos būrų — lietuvių baudžiauninkų gyvenimą. Donelaitis yra artimas ir kiekvienam darbo žmogui, nes savo kūryboje jis mūsų literatūroje didžiai išaukštino darbą ir nepaprastai gražiai ir meniškai išlėmė aprašė vargšų darbo žmonių gyvenimą. Kas nėra skaitęs Donelaitio "Metų", tai neapsiriksimė paaktydami, kad tas nėra skaitęs gražiausio ir vertingiausio mūsų literatūros kūrinių.

Kristijonas Donelaitis gimė 1714 m. sausio 4 d. Lazdynėlių k. Gumbinės apskr. Donelaitio laikais toje vietoje pusę gyvenotojų kalbėjo lietuviškai ir pusė vokiškai. Prieš 1709 — 1711 m. bado ir maro laikotarpį tose apylinkėse gyveno beveik vieni lietuviai. Donelaitio tėvai irgi buvo lietuviai būrai, todėl ir Kristijonas iš pat mažens išmoko gerai lietuviškai kalbėti. Kristijono tėvas buvo darbuotojas ir pasiturintis būras — ūkininkas. Tačiau jis mirė, Kristijonui dar kūdikliu tebesant. Donelaitienė paliko su septyniolika vaikais — keturiais sūnumis ir trim dukterimis. Daug vargo jai teko patirti, kol savo vaikus aprūpino ir išleido į žmones. Donelaitių dukterys ištekėjo už kaimynų būrų, o sūnus pasižymėjo amatininku gabumais, labai mėgo mechaniką. Vienas jų Karaliaučiuje buvo pagarsėjęs aukštininkas, kuris pirmas Prūsijoje padirbo fortepioną. Antra fortepiono padirbo jo brolis Kristijonas, kuris net poeto ir klebono būdamas, iki pat mirties dirbinėjo į įvairiausių laikrodžių, barometrų, termometrų, fortepianus, tekėjo stiklus ir dirbo kitus mechanikos darbus.

Motinos rūpestis mažas Kristijonas pateko į Karaliaučiaus katedros mokyklą. Šioje mokykloje jis buvo apgyvendintas beturčių mokinių bendrabutyje. Kartu su kitais mokiniais beturčiais Kristijonas turėdavo dalyvauti bažnyčios chore, giedoti laidotuvėse, lydėti mirusius ir kt. Bendrabutyje Donelaitis gyvenimas buvo labai skurdus ir vargingas. Ten Kristijonui tekdavo pabūti — kartą nuo išbadėjimo net apaišo. Tačiau, būdamas darbuotojas, kantrus ir tvarkingas mokinys, Donelaitis visus sunkumus nugalėjo — pasirengė ir įstojo į universitetą, kur studijavo teologiją ir išmoko daugelį svetimų kalbų — lotynų, graikų, hebrajų, vokiečių, prancūzų ir kt. Universitete jis pagilino ir lietuvių kalbą, nes tada Karaliaučiaus universitete buvo dėstoma ir lietuvių kalba ir ja buvo labai įdoma. Baigęs 1740 m. universitetą, Donelaitis kurį laiką mokė dvarininkų vaikus, buvo chorvedžiu, vargonininku, mokytoju vedėju ir, pagaliau, 1793 m., Karaliaučiuje išlaikęs kunigo kvotimus, buvo pakviestas Tolminkiemio protestantų klebonu, kur išklebonavo 37 metus.

Tolminkiemio parapija randasi netoli Lazdynėlių, gražioje kalvotoje apylinkėje tarp Ramintos ir Teisos upių. Netoli nuo Tolminkiemio prasideda garsoji Ramintos giria, kurioje Donelaitio laikais knibždėte knibždėjo viškai ir

"O tėviške, koks mielas kraštas.."

kitokį žvėrys. Tada Tolminkiemio parapija turėjo keturius tūkstančius gyventojų, iš kurių daugiau kaip tūkstantis buvo lietuviai. Kaimų vardai irgi buvo lietuviški — Didžiuliai, Klaučiai, Tėveliai, Varniai, Ramintai ir pan. Kai kuriuose kaimuose gyventojų daugumą sudarė lietuviai. Vėliau pamažu lietuvių skaičius retėjo, dauguma jų susimaišė su kitais gyventojais ir nutautėjo.

Tais laikais klebonas Donelaitis savo parapijonams pamokslus sakdavo dviem kalbomis — iš ryto vokiečiams vokiškai ir popiet lietuviams lietuviškai. Tačiau Donelaitis lietuviškai sakomi pamokslai būdavo kažkaip patrauklesni, gražesni. Net to meto vokiečių bažnytinė vyresnybė pripažino, jog Donelaitis pamokslus lietuviškai sakęs "nepaprastai puikiai".

To meto Prūsijos lietuvių gyvenimas nebuvo lengvas. 18 amžiaus pradžioje, daugumai lietuvių išmirus nuo slautusio maro ir bado, prarėjęsiuose lietuviškuose kaimuose buvo apgyvendinti vokiečių kolonizatoriai. Naujieji gyventojai valdžios buvo globojami, nebuvo apsunkami baudžiava, visur buvo pirmieji ir su pasididžiavimu žiūrėjo į baudžiavos jungą mešančius būrus lietuvininkus, jų kalbą ir papročius. Laisvesnis ir pažangesnis ateivių gyvenimas masinio lietuvių ir jie pamažu pradėjo pasididinti vokiečių kultūrai ir atprato nuo savų papročių. Tada lietuvininko būro būdas pamažu pradėjo keistis ir jis kartą vis labiau ir labiau nutautėjo. Donelaitis skaudžiai atjautė šį sunkų lietuvininko būro gyvenimą ir ypač stelojosi, kad lietuvininkai pamėgdžioja vokiečius ir kitus ateivius, atsikako nuo savo dorų ir gerų papročių ir nutautėjo.

Gražiai Donelaitis sugyveno su savo parapijonimis, ypač jis mylėjo paprastus žmones baudžiauninkus. Laisvą valandą jis dirbdavo savo sode ir dažniausiai kalbėdavosi su savo parapijonimis būrais. Žmonės taip pat Donelaitį mylėjo, mėgo jo pamokslus ir, jam mirus, ilgai jį tebeminėjo. Tačiau su dvarininkais ir amtonais Donelaitis nemėgo bičiulauti. Su dvarininkais Donelaitis turėjo ilgą ir didelę bylą, kas jį dar labiau suartino su būrais. Ir savo raštuose Donelaitis smarkiai užtaria baudžiauninkus ir nesigaili piktų ir karčių žodžių

dvarininkams. Tačiau Donelaitis peikia tik blogus dvarininkus, kurie skriaudžia ir kankina "bėdžių" būrą.

Geriausias ir, galima sakyti, vienintelis Donelaitio kūriny yra "Metai", kuriuose jis aprašo būrų gyvenimą pavasario, vasaros, rudens ir žiemos metu. "Metuose" aprašomusius būrus galima suskirstyti į gerus ir blogus asmenis. Reikia pasakyti, kad Donelaitiui geriau pasisekė atvaizduoti bloguosius asmenis — jie yra kažkaip ryškesni ir geriau išryškina ir skaitytojo atmintį. Skaitant "Metus", tie blogieji tipai Slunkiai, Plaučiūnai, Pelėdos, Dočai, ir Enskiai ilgai pasilieka skaitytojo atmintyje. Teigiamieji asmenys, Krizai, Bleberiai, Selmai, Priekiai, Laurai ir Pakamorės, daugiau iš skaitytojo susilaukia simpatijų, tačiau jie nepatraukia taip dėmesio, kaip tie visi neaukštesni, Donelaitis nesigaili piktų ir labai vykusiai parinktu pajukos žodžių visokiems apsilėdėliams, "slunkiams" tinginiams ir kitokiems neaukštesniams, kurie savo apsilėdimu arba gipai, kaip "paiki drimėliai" šokinėdami "lietuvininkams daug gėdos padaro". Štai kaip Donelaitis pajukiamai vaizduoja tinginį Slunkių jo paties žodžiais:

"Ak, kiek syk aš, rūpestių visų neminėdamas, Išdrįks ir užklios, krančiau ant kakalio šilto. Ak, kad būt ilgiau žiema pas mus pasilikus Ir kad vis mlegot mums būtų sviete paskirta."

Donelaitio vaizduojami blogieji būrai turi įvairiausių ydų. Slunkius ir Pelėda yra dideli tinginiai, nepafaisomi apsilėdėliai ir girtuokliai, kurie be jokios savigarbos nekviesti ateina į pavyzdinčių būrų puotas ir čia būna basilais apdaužomi ir išmetami. Jų namai sugriuvę, patys gyvena su gyvuliais. Plaučiūnas yra didis neaukštesnis. Iš taikos grįždamas jis girtas pameta daiktus nauja buda ir jų pasigenda tik kita meta, kai laikas rugius kirsti. Užsėdęs ant kurno vyksta į Karaliaučiu naujo dalgio piktį ir ten prageria kurną ir grįžta be dalgio. Dočys yra didelis "iškadaris", atkaklus užsispyrėlis, kuris net dvarininkams daug "iškadų" pridaro.

Tačiau iš Donelaitio raštų ir jo viso gyvenimo jauti, kad ir šiuos neaukštesnius ir tinginius būrus poetas myli ir tik atšarais žodžiais juos plakdamas, trokšta, kad jie pastaisyti ir nedarytų lietuvininkams gėdos kitų akys. Savo būrus Donelaitis myli dėl to, kad jie sunkiausius darbus dirba, dažnai yra alkani, visų niekinami, skriaudžiamji ir "per paiką drimėlių" laikomi.

"Metuose" atvaizduota įvairiausi būrų darbai, rūpestiai ir vargai, santykiai su dvarininkais ir amtonais, net būrų pramogos, puotos ir linksmybės. Žodžiu, kai skaitai Donelaitio "Metus", tai, rodos, matai tą anų dienų margą lietuvininkų būrų gyvenimą ir net tą jų gyvenimą pats pergyveni.

Didysis Vienybės konkursas

KONKURSO REZULTATAI PAAIŠKĖS VIENYBĖS KONCERTE, SAUSIO 31 WEBSTER HALL, NEW YORK

KANDIDATAI, IŠ KURIŲ SKAITYTOJAI RENKA LABIAUSIAI PASIREIŠKUSIUS 1953 M

Visuomenininkai

- Vyt. Abrailtis
- J. Ambraziejus
- V. Ambrozevičius
- Kipras Bielinis
- Ligija Bieliukienė
- Juozas Brazaitis
- Adv. S. Briedis
- Alena Devenienė
- Dr. P. Grigaitis
- Prof. J. Kaminskas
- M. Kizytė
- Adv. K. Jurgėla
- P. Labanauskas
- Adv. A. Lačinskis
- Birutė Novickienė
- P. Pivarūnas
- V. Rastenis
- Gen. S. Raštikis
- Adv. A. O. Salna
- L. Šimutis
- Dr. V. Terejonas
- Jurgis Valaitis
- L. Vanagaitienė

Menininkai

- Algirdas Brazis
- Prof. A. Galdikas
- H. Kačinskas
- Vyt. Košuba
- V. K. Jonynas
- Vincė Jonuškaitė
- A. Kuprevičius
- Alf. Mikulskis
- W. J. Witkus
- Prof. J. Žilėvičius

Laikraštininkai

- Vyt. Alselka
- H. Blazas
- Vitalis Bukšnaitis
- Jer. Cičėnas
- Jonas Karys
- S. Narkėliūnaitė
- Bronys Raila
- Simas Urbonas

Studentai

- Vyt. Kavolis
- R. Kezys
- R. Mieželis

Sportininkai

- Br. Keturakis
- Vyt. Grybauskas

Labdariai

- Kan. dr. J. B. Končius
- Jonas Stankus
- A. S. Trečiokas
- Kun. dr. S. Valiūšaitis

Verslininkai

- J. J. Bachanas
- Adv. C. S. Chelėden
- Vl. Čivinskis
- Vl. Garšva
- J. Ginkus
- J. Kapočius
- Pranė Lapienė
- J. Lenkaitis
- J. Rockefellerienė
- A. Rudis
- J. Sodaitis
- J. Varkala

Politikai

- W. F. Laukaitis
- St. Lozoraitis
- Prel. M. Krupavičius
- Adv. A. A. Ollis
- V. Sidzikauskas

Kultūrininkai

- Dr. S. Biežis
- Prof. Vl. Biržiška
- A. Bendorius
- Kun. N. Pakalnis
- Aleksis Rannit
- A. Ružancovas
- Dr. V. Sruogienė
- X. Strumskis

Rašytojai

- Jonas Alstis
- Vyt. Alantas
- Jurgis Blekaitis
- Bernardas Brazdionis
- Jurgis Gliuda
- Antanas Škėma
- St. Zobarskas

TEPASIRŪPINA SAVO PROFESIJA

Zuvis įeško, kur giliau, žmogus, kur geriau. Todėl radijo, televizijos, kino, rudo alučio ir amerikoniško darbo tempo nežiūrint, Amerikos lietuvis ras laiko skaityti gerą lietuvišką knygą ir jai atidaryti savo kišenius.

Tačiau rakštis duria — kas yra gera knyga. Kaip ją rasti? Ant medžių ji, turbūt, neauga ir iš dangaus, kaip gaivus lietus, nekrinta. Principu, kas raudona, tai gražu, taip pat, turbūt, jos vertė nenustatoma. Kaip ne viskas auksas, kas žiba, taip ne viskas, kas lietuvių kalba spausdinama, gera ir būtina pirkti.

Kas mums pasakys, kuri knyga gera? Kiekvienas leidėjas, aišku, sakys, tai jo leidžiamos knygos geros ir būtinos pirkti. Pelėdai, tačiau, visi jos vaikai gražūs. Bet, jei tauta būtų pasisekusi savo bajorų ir didikų skambius šūkius, ji būtų į raistus nudardėjusi.

Kitais žodžiais, reikia kelrodžio, arba patikėtino literatūros kritiko. O tokiais kritikais mūsų literatūra kaip tik stipniausia. Čia turime du skyrius: girti ir peikti. Pašviesti gi žiburių nėra. Grabaliojamės ir laukiame iki kuro letydia įsigis reputaciją, su kuolu nesugraunama, kurios leidiniai, kaip šventintas vanduo, visuose lašuose bus nuodėmių nepaliesti.

Rašytojai mus ragina knygą pirkti ir skaityti. Gali būti mums, skaitytojams, iš savo pusės tenka rašytojus paraginti pirkti ir skaityti savo draugų kūrinius bei savo neprikygtama "literatūrine kalba" mums pasakyti, kaip ir kodėl ši arba ta knyga taip gera, kad būtų į dangų keršto sau-

kianti nuodėmė Amerikos lietuviui jos nepirkti.

Tačiau, kur tokią rimtą kritiką spausdinti? Čia daugiau rašytojų ir leidėjų, negu skaitytojų, reikala. Mps pirsime vieną, dvi ar tris bei turias knygas per metus — pagal rimtos kritikos nurodytą sąrašą, bet, turbūt, vis labiau kurstėme skambiemis šauksmams pirkti, pirkti, pirkti — galbūt, kąte mašle!

Vyt. Sirvydas

LIETUVIAI — NUGALĖTOJAI VIŠOSE SOVIETŲ SĄJUNGOS SPORTO SRITYSE

Krepšinio Sovietų Sąjungos nugalėtojas yra Kauno Žalgirio komanda. Sovietų Sąjungos reprezentacinė rinktinė iš 14 dalyvių buvo 4 lietuviai: Stepas Butautas (28 mtų), Kazys Petkevičius (27 m.), Algirdas Lauritėnas (21 m.) ir Justas Lagūnevičius (29 m.). Iš dviejų reprezentacinės komandos trenerių vienas rusas, kitas lietuvis — V. Kulakauskas. Iš 14 reprezentacinės komandos narių buvo dar du estai, vienas latvis, vienas gruzinas, vienas armėnas ir šeši rusai, tačiau rusai daugiausia atsarginiai. Pagrindiniame sąstabe buvo tik vienas rusas, vienas gruzinas ir trys baltiečiai. Komanda yra Europos nugalėtoja.

Algirdas Socikas jau ketveri metai yra Sovietų Sąjungos, o dabar ir Europos sunkaus svorio bokso čempionas.

Algirdas Saunoris yra Sovietų Sąjungos stalo teniso čempionas. Porinio žaidimo stalo teniso Sov. Sgos čempionė yra Ona Žilėviūtė ir Bronė Vabalaitė. Pirmą vietą visoje

KUPONAS

Didžiojo Vienybės Konkurso (labiausiai pasireiškusių 1953 metais lietuvių dešimtinę išrinkti) kandidatai:

(Irašykite vardą, pavardę)

1. Visuomenininkas
2. Politikas
3. Kultūrininkas
4. Rašytojas
5. Menininkas
6. Laikraštininkas
7. Studentas
8. Sportininkas
9. Labdarys
10. Verslininkas

Šį kuponą (su kandidatų vardais) reikia gražinti ne vėliau sausio 28 d. šiuo adresu: VIENYBĖ, 412 Bedford Ave. Brooklyn 11, N. Y.

TAIP IR NE

Negalima suprasti, katra iš šių dviejų knygų vertingesnė: Pasaulio Lietuvių Žinynas, ar Amerikos Lietuvių Vardynas. Vieni abi giria, kiti abi peikia. Viena tik aišku: reikia dar trečios tokio pat žanro knygos, nes šios abi vietom nepinos, vietom perpildytos. Gal S. Narkėliūnaitė dar išleis savąją, idant prie anų kai ką pridėtų, kai ką nuimtų... Jei taip įvyktų, jos knyga! recenzią galime rašyti jau ir šiandien, baigdami tais pačiais žodžiais, kaip jau buvo rašyta Vienybės apie Vardyną: "Knyga įdomi, nors mažavertė".

Nesuprantama, kodėl kai kurie mūsų poetai vadinami žemininkais. Iš jų būdo bei rašto atrodo, kad jie nežemiški. O jų žurnalas — Literatūros Lankai — tai jau dangiškas. Maždaug tokie pat, jų nuomone, buvė ir žvilgsniai (mūsų gi nuomone, tokio žurnalo visai nebuvo).

Bet kaip danguj, taip ir ant žemės. Danguje Literatūros Lankai, žemėje — Aidai, Nesvarbu, kad vienas leidžia "parmazonai", o antras — pranciškonai. Abiejų žurnalo redakcinis kolektyvas maždaug tas pats. Tokia pat ir abiejų literatūra. Žemininkai, lanki-

ninkai, žvilgsnininkai ir aidininkai — visi iš vieno keimo spirti, ir visų dvasios vadas yra Juozas Girnius, vyrukas geras, tik visa bėda, kad filosofas (paskendęs žodžių tvane, tik po žodžius ir nardo: jo žodžiai efektingi, bet dažnai ir tušti). Mums negaila Literatūros Lankų, kad jie tokie yra: tegul sau didžiuojasi, nors ir nebūtų dėl to. Labiau galia Aidų, nes jų giminytė su lankininkais tikrai kenkia jų turiniui.

Kodėl knygas iliustruoją dailininkas P. Osmolskis, dailininkas T. Valius, dail. X, dail. Y, o apie rašytojus taip nerašoma? Kodėl knygos titulinėme lape nerašoma: rašytojas Stepas Zobarskas, poetas Bernardas Brazdionis? Nebūtų efektingi, bet dažnai ir tušti.

Lietuviai darbininkai supranta, kad "Darbininkas" nėra jų laikraštis. Tik jiems nesuprantama, kodėl jis vadinasi "Darbininku", o rašo vien apie "augstąją politiką bei filosofiją".

Spauda sako, kad prof. Kaminskas yra Vasario Sešioliktosios akto signataras. Gail ir taip. Bet tokios pavardės po tuo aktu nėra.

Kokie pinigai kursavo nepriklausomaj Lietuvoj? Lital ir centai. O štai spaudoje rašoma, kad Jono K. Kario knygoje "Nepriklausomą Lietuvos pinigai" rasite ten kursavusių įvairių pinigų istoriją: nuo caro rublio iki bolševikų červonco.

Kaip čia dabar išaina? Ceslovas Čiudara

Sausio 9 d. Kaune pasibaigė visos Sovietų Sąjungos "Spartako" (jaunių sportininkų organizacijos) krepšinio rungtynės. Finale buvo likusios Kauno ir Maskvos komandos. Kauniečiai laimėjo prieš maskviečius (38:34) ir antrus iš eilės laimėjo visos Sov. S-gos spartakiečių čempionata. Maskva liko antroje vietoje, trečią vietą užėmė Talinas, Merginų grupė pirmą vietą atlaikė maskvietėms, antra — panevėžietėms, trečią — rygiėtėms.

Sausio 5 d. Kaune, Čiurlionio vardo dailės muziejuje (buv. Čiurlionio Galerijoje) atidaryta latvių ir estų dailininkų kūrinių paroda. Ekspozicija apima per 300 darbų.

Kauno Žalgirio krepšinio komanda yra visos Sovietų Sąjungos krepšinio čempionas.

REIMANN & BRESSE
Didžiausia vokiečių baldų prekyba

AUKSTOS KOKYBĖS BALDAI
Didelis baldų pasirinkimas
7-nuose aukštuose
Baldai miegamiesiems, valgomiesiems kambariams, salionams virtuvėms ir t.t.

1495 3rd Ave. (Tarp 84 ir 85 gatvių)
Tel. RE 4-7040-41
New York 28, N. Y.
Atidaryta 9-6 kasdien, 9-9 šešt.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY

Established 1889

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher

Editorial and Business Office:
412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

Evergreen 4-0862
Entered as Second Class Matter
October 23, 1907 at the Post Office
of Brooklyn, N. Y.

Subscription Rates:
USA per year \$5.00
CANADA and other countries \$6.00
Advertising Rates on Application

"Antgalvuoja"

Ištvė džiaugiasi, kad "Vienybė savo pranešimus iš Lietuvos, nežūrint kokios tendencijos juos nepadaro, visgi antgalvuoja gan žmoniškai: "Vėliausios žinios iš Tarybinės Lietuvos".

Toliau komunistų laikraštis pažymi, kad "bent antgalvijoje išlaikomas rimtumas, vietoj deperatiškų kitų laikraščių antgalvių: "Is pavergtos Lietuvos", "Is kėnciančios Lietuvos" ir "Is kraujuojančios tėvynės".

Be reikalo Laisvė džiaugiasi tuo Vienybės "antgalviavimu". Faktiniai "Tarybinė Lietuvos" rašikliai ir ypač kitas, Laisvės surūnėtas, antraštes.

Kai Lietuva buvo nepriklausoma valstybė. Vienybė nuolat kėlė žinią Lietuvos. Tu žinią iš Lietuvos tada užtekdavo visoms Amerikos lietuvių laikraščiams, įskaitant ir komunistų Laisvę su Vilnimi. Tik Lietuvai tapus "tarybine", tu žinią pradėjo trūkti ne tik mums, bet ir... komunistams.

Sia proga pažymėtina, kad anais laikais mums ne minties nebūdavo žinias iš Lietuvos vadinti "žiniomis iš nepriklausomos Lietuvos". Tai būdavo taip aišku, kaip du ir du — ke turi.

Bet dabar... Dabar ir Laisvė mato, kad mes žinias iš Lietuvos esame priversti "antgalvuoti" kitaip, negu tada.

Prašo talkos

Kultūros žurnalo AIDŲ leidėjų vardu tėvas L. Andriekus mums rašo:

"Didžiai būtume Jums dėkingi, jeigu dabar, pasibaigus 1953 metams, malonėtumėte, nors trumpai, parašyti Vienybėje apie Aidus. Pažiūrėję į bendrąjį turinį, lengai suvoksite, kas iškeltina savitarsiškai skaitytojams. Jūsų žodis palyginti mums platinimo darba ir žymiai prisidėtu prie palaikymo gyvos kultūros žurnalo idėjos visuomenėje."

Faktas, kad Tėvai Pranciškonai jau keletas metų leidžia šį kultūros žurnalą, yra sveikintinas. Tuo labiau, kad mes esame tikri, jog tokio žurnalo leidimas jiems nėra pelno, greičiau nuostolį. Bet, arči viskas galima matuoti medžiagine nauda? Tos rūšies amerikiečių žurnalai turi žymiai daugiau skaitytojų. Bet, ar visi jie išlaiko? Daugelis jų sustojo, vos pradėję eiti...

Stai kodėl mes, atidžiai sekdami AIDŲ žurnalo leidimą, sveikiname Tėvų Pranciškonų pastangas ir pasiaukojimą. Kai dėl AIDŲ turinio, kuriuo tėvas Andriekus teikėsi pasiūlyti mums susidomėti, tai turime pasakyti, kad mes jį taip pat atidžiai sekame ir netrukus ta tema parašysime plačiau.

LATVIJŲ NAMAI

Atrodo, kad juo mažesnė kolonija, tuo geriau ji yra, susiorganizavusi ir susitvarkiusi.

Ši kartą mes turime galvoje, palyginti, negausią mūsų brolių latvių koloniją New Yorko. Apie 6,000 latvių New Yorko ruošiasi statyti gražius moderniškus namus, "Latviešu namus" vadinamus. Namai, kurie latviams kaustuos 170,000 dolerių, turės sales vadinimams, sporto žaidimams ir t.t.

New Yorko latvių LAIKS rašo, kad tiems namams pastatyti, kiekvienas latvis nesigalėsias paaukoti vienos savaitės laisvą.

Nėra abejonės, kad šį samanyvą latviams pavyks įgyvendinti. Sekmės broliams!

PULK. KAZYS ŠKIRPA SIŪLO REFORMUOTI MŪSŲ POLITINIŲ VEIKSNIŲ ORGANIZACIJĄ

Ryšyje su dabar vykstančiomis New Yorko diskusijomis tarp politinių grupių dėl patobulinimo lietuvių politikos veiksmų organizacijos, prisimenama ir tas pasiūlymas, kurį tuo reikalu padarė pulk. K. Škirpa proga Lietuvos kariuomenės minėjimo praeitų metų lapkričio 22 d. Brooklyne. Kaip Vienybėje apie tai jau buvo pranešta, pulk. Škirpa tada simboliškai padalino tu iškilimų dalyviams keletą savo pasiūlymo nuorašų. Lygiagrečiai savo pasiūlymą jis patiekė sakytiems veikėjams, Lietuvos dipl. postams, politinių srovių vadovybėms, o taip pat išsiuntinėjo lietuviškų laikraščių redakcijoms.

Kalbamas projektas siekia ne taip sau kokio esamos Lietuvos laisviniimo organizacijos pataisymo, bet jos gilesnio reformavimo, kad ta organizacija, kaip projekto autorius tikisi, sustiprins, stabilizavus, atpalaidavus nuo vidujinių kiverių, apsaugojus nuo naujų nesuipratimų, taip įgytų visuomenę, ir padarius pažėją valstybiškai politikai ir efektingesnei veiklai Lietuvos laisviniimo kovoje.

Projektas apima reformavimą tiek paties Vliko, kaip ir jo Vykd. Tarybos, jos pastarosios vietoje, siūloma sudaryti Lietuvos Polit. ir Dipl. Misiją, be jokių pretenzijų į Vyriausybės funkcijas. Be to, į naują organizaciją įtraukiama ir Laik. Lietuvos Vyriausybė, pastatyti 1941 m. birželio 23 dienos Tautos Sukilimo. Ji kiek pertvarkoma ir padaroma priimtina visoms pagrindinėms lietuvių politinėms srovėms.

Kalbant apie Vlika, projekto autorius siūlo pagrįsti jo organizaciją principiniu susi-

tarimu tarp 4 didžiųjų srovių — krikščionių demokratų, tautininkų, liaudininkų ir socialdemokratų, kad tuo būdu sumažinus grupių skaičių, iš kurių Vlikas dabar susideda, ir atsižvelgiant į tai, kad suminėtos keturios srovės, tiek kovoje už Lietuvos nepriklausomybę kaip ir laike jos ir iki po šiai dienai, yra pastovūs faktoriai, kurie formavo ir toliau formuoja lietuvių tautos valią kovai už savo laisvę, ir dėl kurių buvimu ir sąknų pačioje lietuvių tautoje nebėtenka aiškintis prieš kitas tautas, kiek šios pastarosios domėtosi lietuvių tautos politiniu gyvenimu ir dabar domi josios pastangomis iš naujo atkurti Lietuvos valstybę.

Kiekviena iš sumintųjų srovių turėtų Vlike po tris atstovus, tikslu sustiprinti jų atstovavimą ir, be to, kad tuo būdu suteikus joms praktišką galimybę turėti su savim Vlike ir atstovus nuo savo satelitinė grupių bei srovės sparnu, kurių yra kiekvienoje iš sumintųjų srovių. Mažosios Lietuvos atstovavimas Vlike liktu, kaip jis jau yra išorėstas. Buvusių antinacinės rezistencijos grupių atstovavimas Vlike nurašomas į praeitį, kaip nebenašturalus. Taip pat nenumatoma atstovu ir nuo naujų grupių, kurias pagimdė lietuvių sėskaldymas emigracijoje, o ne kokios gilesnės politinės ideologijos.

Vieton traukimo veiklesnių ju elementų į pavienes grupes, pulk. Škirpa siūlo siekti tu elementu, tiek tremtyje kaip ir pačiame krašte, apjungimo į bendrą laisvės kovotojų organizaciją tautinės vienybės ir karinės drausmės pagrindais, kad prisigūdžius ryžtingų vy-

ry bendrą tautos reikalui. Todėl tokia organizacija turėtų būti reikiama visų politinių srovių ir turėtų subordinuotis bendros politinės vadovybės direktyvoms, taigi Vlikui per politikos vykdomąjį organą — Liet. Polit. ir Dipl. Misiją, kol nebus atkurtas Lietuvos Vyriausybės veikimas.

Vliko plenumas būtų šaukiamas tik sesijoms, išsklasyti Vliko Prezidiumo, Polit. ir Dipl. Misijos ir Vliko komisijų raportus apie jų nuveiktus darbus, apsvarstyti momento politinę padėtį, reikšti ar atšaukti pasitikėjimą minėtiems organams ir, prireikus, padaryti pakeitimų jų personalinėje sudėtyje, daryti principinio pobūdžio sprendimus, nustatančius politikos galres, o taip pat spręsti visus kitus klausimus, susijusius su lietuvių išlaikymu, ir mobilizavimu visuomeninių pajėgų ir materialinių išteklių Lietuvos laisviniimo kovai vesti iki ji bus laimėta. Vliko sesijos šaukiamos ten, kur būtų patogiau, nedarant iš to jokio principinio klausimo, kur Vlikas turėtų reziduoti, tikriaus pasakius, kur būtų jo biuras.

Nuolatiniai veiktų tik Vliko Prezidiumas, sudarytas iš 5 narių: pirmininko, dviejų vicepirmininkų, Tautos Fondo valdytojo ir generalinio sekretoriaus. Vliko pirmininkas būtų renkamas ne iš paties Vliko tarpo, bet iš visuomenės, nors ir renkamas Vliko narių balsų dauguma. Tautos Fondo valdytoją prirenka ir Vliko Prezidiumas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Projekto autorius siūlo pakeičti Vliko pirmininku prelatą M. Krupavičių, o į Tautos Fondo valdytojus — kurį nors iš aukštesnio rango

dvasiškių, kad suaktyvinus parapijas rinkimui aukų Lietuvos ir lietuvių tautos bendriems reikalams.

Bendrai paėmus, pagal toki projektą Vlikas susidėtų iš 15 asmenų, kurių tarpe būtų 5 katalikiškos pakraipos, po 3 nuo liberališkų srovių ir 1 mažlietuvių. Be to, į Vliko plenumo sesijas būtų, patariamojo balso teise, kviečiami Laik. Lietuvos Vyriausybės ir visi kiti buv. Lietuvos Ministerijų Kabineto nariai, kiek jų yra tremtyje. Tai būtų naudėna sustiprinimui Vliko autoriteto ir pademonstravimui Lietuvos valstybiškumo prieš kitas tautas ir, bendrai, tarptautiniam forumui.

Kai dėl Liet. Polit. ir Dipl. Misijos, tai ji sudaroma panaudojant pašaliniosios Lietuvos Vyriausybės suteiktai p. St. Lazoraitis formalinį mandata (Užs. Rkl. Min. J. Urbėto telegrama Lietuvos Pasiumtiniųybėms) laikinai eiti užsiėnyje Lietuvos Diplomatiijos Sėfo pareigas, mandato, kuris pats savaime turi toios misijos aspektus prasme tarptautinės teisės, be to, jū yra kitų valstybių priimtas kaip naturalus ir legalus Lietuvos Vyriausybės nepaprasto pobūdžio atstovavimas. Savaime aišku, jog Polit. ir Dipl. Misija nėsiskaitytų jokia Lietuvos Vyriausybė, o tik legalus instrumentas politiniai — diplomatiniai veiktai užsiėnyje ir todėl tuo pačiu išsišpresty Lietuvos diplomatinį postų subordinacijos klausimus, neįstatant juos į jokias rizikas.

Pagal tai, kas autorius siūloma, Polit. ir Dipl. Misijos priešakyje turėtų stovėti ir jai vadovauti p. St. Lazoraitis ioco jure, kaip legalus Lietuvos Diplomatiijos šėfas. Misija susidėtų iš nariu nuo Vliko ir Laik. Lietuvos Vyriausybės, bet taip, kad visos keturios pagrindinės srovės turėtų jole bent po viena atstova ir tu būdu galėtu aktyviai dalyvauti jos darbuose, be jokių "teorijū apie kompetencijas".

Jūs kokiam pažiūrų konfliktui tarp Misijos narių daugumos ir Diplomatiijos Sėfo, kaip Misijos vadovo, nesulirratimas išsprendžiamas prisilaikant sekanties procedūras: visu pirma atsklausama motyvuotu numoniū Lietuvos Pas. ir Igl. Ministerijū, po to klausimas apsvarstomas Misijoje iš naujo ir jei ji neprieima vieningo nusistatymo, nesulirratimas patiekiamas sprestai Vliko plenumui, šiuo ypatėnu atveiu. Laik. Vyriausybė ir kitu būd. Ministerijū Kabinėtu nariai naudojai sprendžiamuju balsu, kaip ir tikrieji Vliko nariai. Tokio, visuomeniniai ir valstybiniai autoritėtinė. Vliko plenumo priimtas balsu dauguma sprendimomas laikomas turinčiu privalomos galios ir Mėlija turi juo vadovautis šavo praktiškoje veikloje.

Projekte numatyta, jog taupumo sumėtimais, Vliko Prezidiumo nariai galėtu vienkartėmi ir nariais Polit. ir Dipl. Misijos. Iš visus Vliko pirmininkas, kuris subordinuojasi tik Vliko plenumui.

Atstėvius Lietuvos Vyriausybės veikima, Polit. ir Dipl. Misijos funkcijos automatėtai perėina naujam Lietuvos Užs. Rkl. Ministerijū.

Etiopijos imperatorius su žmona ruošiasi aplankyti Jungtines Valstybes ir prezidentą Eisenhower Washington.

KODĖL SENATORIUS McCARTHY TURI TIEK DAUG PRIEŠŲ?

(Vienybės korespondento Washingtonė)

Kodėl senatorius McCarthy turi tiek daug priešų? Mat, Wisconsin senatorius yra užsiėmęs komunistų šnipų, išibrovusių į administraciją ir industriją, medžiojimu. Niekas nenėigia tu šnipų buvimo: iki šiol daug jų surasta.

Dar ne taip seniai senatoriū McCarthy pavyko išaiskinti Maskvos šnipų tinklą General Electric imonėje Bostone. Jo naujos "aukos" vadinosi Goldberg ir Goodwin (anksčiau jis vadinosi Gutwein). Jie perduodavo įvairias technines informacijas sovietams. Argi tai normalu? McCarthy rado, kad tai nenormalu. Kodėl gi jo veiktai priešinamasi? Kiekvieną kartą, kai tik jis surandą sovietų šnipa, daug kas protestuoja, kad tuo būdu lauzoma "laisvės principai".

Jam daromi dar ir kiti prieštaištai, būtent, kad iš "privatūs detektivo" pareigu daroma politinė karjera. Bet tai nieko naujo. Pavyzdžiū, Dewey, New Yorko gubernatoriū, du kartus kandidatauyes į prezidentius, iškilo tik persekiodamas gangsterius. Tada jis buvo jaunas prokuroras Brooklyne. Arba dabartinis viceprezidentas Richard Nixon: jis tapo garsus, nes pirmasis paskelbė apie sovietų šnipų veiktai valdžios aparate. Vadinas, McCarthy nėra pirmasis.

McCarthy nepasitenkino pavieniū komunistų persekiojimu, kaip tai darė kiti. Jis įrodė, kad pavieniai šnipai yra nereikšmingi. Priešingai, būdami politinėse organizacijose, kaip Goldberg General Electric, Hiss Valtybės Departamente, White Valtybės Ižde, Rosenbergai atominės industriijos srityje ir kt., jie sudaro rimtą pavojū. Jie grasiua Amerikos saugumui ne todėl, kad individualiai būtų nelobai valdininkai, ar papirkti tarnautojai, bet todėl kad jie remia pavojingą ideologiją.

McCarthy įrodė, kad kiekvienas komunistas valdininkas kartu yra ir Maskvos agentas. Jo priešai aiškina, kad drauziant valdininkams ar svarbiems industriijos pareigūnams priklausyti komunistinei orga-

nizacijai, atidaromas kelias į totalitarizmą.

Wisconsin senatorius neturi tikslo sukurti kokį nors naujū ideologinį sąjūdį, ar partiją. Nei republikonai, nei demokrotai niekad nesidangstė kokiomis nors doktrinėmis idėjomis. Tu partijų nariu tampa ma dažniausiai pagal šeimos tradiciją, arba siekiant karjeros.

Pats McCarthy republikonū tapo tik todėl, kad jis numatė, jog nebus išrinktas senatoriumi kaip demokrotas.

Dabar McCarthy savo partijoje turi daug rėmėjų, bet taip pat nemažai priešų. Todėl jis kovoja ne tik prieš "trumanistus", bet ir prieš tuos republikonus, kurie nepritaria jo planams.

Trumanizma McCarthy taip apibūdino: "Tai pažiūra, verčiant jū būti ramiais turtė, kai plėšikas grobia jūsių turtė, skriaudžia jūsių vaikus ir nori nužudyti jūsių žmoną. Šaukdami policijos pagalbos, jū rizikuojate tu pačių plėšikū būti apšauktais taikos ardytojais."

Kaip pavyzdai, jis patiekė tokį įvykį: Antiamerikietiškel veiktai tyrinėti komisija klėusinėjo tūlė Edward Rotschild (jis turi panašumo antiems Rotschildams tik pavardė ir religija). FBI buvo surinkusi žiniū, kad Rotschild, tarnaudamas Valtybės Spaustuvėje voges slaptus šifrus, kuriuos perdavėnes sovietū ambasadai. Stai, kaip jis aiškinosi prieš komiteta.

Klausimas. — Ar jū turėto te progos prieti prie slaptū vyriausybės dokumentų?

Atsakymas. — Taip.

K. — Net dabar? (1953 m. rugpiūčio 10 d.)

A. — Taip.

K. — Ar esate komunistū partijos narys?

A. — Pagal konstitucijos 5 papildymą, aš atsisakau atsakyti.

K. — Ar jū vogėte slaptus šifrus iš Valtybės spaustuvės?

A. — Pagal konstitucijos 5 papildymą, aš atsisakau atsakyti.

K. — Ar priklausote sovietū šnipų tinklui?

A. — Pagal tą patį konstitucijos papildymą, atsisakau atsakyti.

"Trumanistams" toks tipas kaip Rotschildas, pasislėpęs už to garsiojo konstitucijos papildymo, gali toliau vartyti anti-amerikietiška veiktai, kol nebus nuverttas už rankos. Priešingai, McCarthy galvoja, kad visi komunistai dirba Amerikijskyje) ir narsiai kovojo prieš vokiečius. Po karo buvęs pasišventęs jaunimo kariniam auklėjimui. "Kaip ištikimas" kompartijos sūnus ir karštas sovietinės tėvynės patriotas", buvęs išrinktas deputatu į Vilniaus Dzeržinskio rajono tarybas. Buvęs apdovanotas ordinais... (Pažinojė pulk. A. Šurkus netiki, kad jis būtų buvęs nuosirdus "kompartijos sūnus".)

PIRMAJI ATOMINIŲ POVANDENINIŲ LAIVŲ NULEIDUS Į VANDENĮ

1954 metų sausio 21 diena yra istorinė diena.

Groton, Conn., uoste, Eisenhowerienę sudaužius sampa-no butėli, ta diena buvo nuleistas atominis povandeninis laivas Nautilus.

Sis įvykis nustelbia Hiroshima sprogimą, nulėmusį ant-rajai pasaulinį karą. Šio povandeninio laivo pasekmės gali turėti milžiniškos įtakos ekonominiam ir socialiniam gyvenimui. Tai įvykis, kuris ligainiū pakeis žmonijos gyvenimo būdą.

Pirmasis povandeninis laivas kartą yra ir pirmas atominis reaktorius, gaminąs jėgą. Šia jėga pažabojus, ji galės būti naudojama ne tik groviūmi, bet ir kūrybai.

Įvykliai vystėsi greitai ir dar greičiau jie vystysis ateityje, mūsų atominiame amžiuje, kuris prasidėjo 1945 metais gegužės mėnesi, kai Naujosios Meksikos dykumoje buvo išbandyta pirmoji atominė bomba. Svajonė tapo realybe: žmogus pažabojė atominę jėgą, kuria netrukus galės naudotis visas pasaulis.

Dar praėjusių metų spalio 22 d. atominės energijos komisijos narys Thomas E. Murray paskeibė, kad mokslininkai gamina atomini motorą, kuriuo po trijų ar keturių metu bus galima naudotis pramonėje.

Mes pradėjome tikrąjį atominį amžių. Idaho lygumoje jau yra pastatytos atominės jėgainės, kuriomis gaminama elektrės energija. Kitos tokios jėgainės yra pastatytos prie Arco, Amerikos šiaurvakariuose. Tokios pat jėgainės jau veikia Harvell, Anglijoje. Be to, neseniai anėgal baigė statyti Cumberlando atominė jėgainė, duodančią 40,000 kilovatu elektros.

Nautilus seks naujas povandeninis laivas Sea Wolf, kurio statyba jau vyksta. Bet, svarbiausia, bus išistas tos rūšies laivynas, kuris nebesinau-

dos nei anglimi, nei nafta, o tik atomine energija.

Atominės energijos naudojimas yra neribotas. Pavesta žmonių reikalams, ji, ta energija, pašalinis skurdą ir gal būt garantuos taiką pasauli.

Norėdami geriau suprasti atominės energijos reikšmę, turėtume aplankyti Schenectady, Richland arba Hanford laboratorijas, kur dabar gaminamos atominės krosnyės.

Tik tada suprasime Eisenhowerio kalbos, pasakytos Jungtinėse Tautose, reikšmę. Sijūdydas žmonijai milžiniškus atominės energijos išteklius... prezidentas atidengė naują erą. Stai kodėl pirma karta istorijoje komunistų bloko atstovai Jungtinėse Tautose karštu rankū plojimu pritarė tam Eisenhowerio pareiškimui.

Netrukus žmoniū skaičius pasaulyje padvigubės. Ir kadangi kiekvienas žmogus kammeti sunaudoja vis daugiau (po 3%) energijos, tai po 60 metų būtų sunaudota visi anglies ir naftos ištekliai. Tai, žmogus skuba surasti naujus energijos šaltinius ir, kaip matome, gamta jam padeda.

Vienas kilogramas uraniu-235) kaštuoja 20,000 doleriū, bet jis duoda tiek pat energijos, kiek ir 3,000 tonų anglies.

Na, bet grįžkime prie Nautilus, kuriuo dabar yra susidomėjęs visas pasaulis. Kaip jis atrodo? Jis atrodo, kaip ir kiti povandeniniai laivai, tik kiek didesnis. Būdamas viršum vandens, jis sveria 2,000 tonu, pasinėres 3,000 tonu. Ilgis 300 pėdu, plotis 27 pėdos. Vietoj smailo rriėskio kaip kitu povandeninių laivū, ju griekis yra bukas. Mat, jis skiriamas ilgėms rlaukiojimams po vandeniū. Prieky šėsi vambodžiai torpedoms užrakalv du straigtai. Iš viršaus nieko nuostabaus. Visas stebuklas yra jo motore.

Nautilus motoras yra atominis. Tiksliau pasakius, jis turi

atominę krosnį arba bateriją, kuri gamina karštį ir tuo būdu vandenį paverčia garu. Garai suka turbina, kuri varo laivą. Katilė supaustas vanduo pavirsta į garą, kuris suka turbiną ir kondensatoriuje persiformavęs į vandenį, vėl grįžta atgal į katilą.

Atominiai motorai deguonies nereikalingas ir todėl jis gali ilgą laiką būti po vandeniū. Kiek tai liečia jūrininkus, tai Nautilus turi vadinamą schnorkel aparatą ir, be to, nedidelį pagalbinį dyzelio motorą. Senuose povandeniniuose laivuose azotas būdavo suimamas kalkių filtrais. Tai trukdydavo ilgėsimam nardymui. Dabar Nautilus turi aparatą, kuriuo jis deguoni ima tiesiai iš vandens. Taigi, jūrininkai, kaip žuvys, gali gyventi po vandeniū.

Nautilus turbinos yra 3,000 arklių jėgos. Šio povandeninio laivo greitis nuo 25 iki 30 mylių. Kiti atominiai povandeniniai laivai, be abejonės, bus greitesni. Bet gana to, kad Nautilus gali išbūti po vandeniū net 30,000 mylių... Jis kaškavo 55 milijonus doleriū. Kiti atominiai povandeniniai laivai būsią pigesni ir tobulesni.

Viduje šis laivas yra įrengtas su visais patogumais. Yra gana erdvi žaidimų salė, filmų projektorius, minkštos kėdės ir t.t. Žodžiu, jūrininkai jame jaučiasi kaip namie. Bet... nebus lengva į jį patekti. Jo įgula bus atrenkama iš pačių geriausiųjų.

Nautilus, kuris yra greitesnis už senuosius povandeninius laivus, yra pastatytas iš labai atsparaus plėno, turi tobulus padūklus, su kuriais bus galima surasti priešo laivus ir V2 su sprogstama medžiaga pakrantėms apšaudyti.

Nautilus tėvas yra admirolas Hyman G. Rickover, vieno slėvė, emigranto iš Lwovo, sūnus. Bet tik po šėių metų jam pavyko įgyvendinti šį nuostabiū projektą.

Vilniuje mirė A. Šurkus

1953 m. gruodžio 5 d. Vilniuje mirė (kaip pranešama) po neligos sunkios ligos) Antanas (Adomo sūnus) Šurkus. 60 m. amžiaus. Pastaruoju laiku jis buvo DOSAAF (Savonoriškos organizacijos padėti armijai, aviacijai ir laivynui — jaunimo karinės organizacijos) respublikinio komiteto pirmininko pavaduotoju (Pirmininkas yra P. Vaskelis). Būta jo ir Sovietų Sąjungos (ne Lietuvos) kompartijos nariu. Tai yra Lietuvos kariuomenės pulkininkas Šurkus, buvęs Lietuvos kariuomenėje nuo pat grįžimo į Lietuvą iš Rusijos Lietuvos nepriklausomybės pradžioje.

"Draugų grupė" nekrologe rašė, kad A. Šurkus Raudonosios Armijos lietuvių junginyje užima atsakingas vadovaujančias pareigas (dar Lietuvoje 1940-41 metais buvo pulko vadu Rokiškis) ir narsiai kovojo prieš vokiečius. Po karo buvęs pasišventęs jaunimo kariniam auklėjimui. "Kaip ištikimas" kompartijos sūnus ir karštas sovietinės tėvynės patriotas", buvęs išrinktas deputatu į Vilniaus Dzeržinskio rajono tarybas. Buvęs apdovanotas ordinais... (Pažinojė pulk. A. Šurkus netiki, kad jis būtų buvęs nuosirdus "kompartijos sūnus".)

ABRAOMO LINCOLNO PAMINKLAI

Vietas, kuriose gyveno Abraomas Linkolnas, iš nežinios iškilęs į labiausiai mėgstamą ir gerbiama Amerikos Prezidentą istorijoje. Kentucky, Indianos ir Illinois valstybėse, žymi vaizdingi paminklai.

Hodgenville, Kentucky valstybėje, 1809 metais vasario 12 gimė Linkolnas, tada nuosaloje pasienio farmoje. Vidaus Reikalų Departamentas užlaido gražų istorinį parką. Tačiau kal ten atsikėlė 1808 metais Thomas Lincoln ir po žmona Nancy Hank Lincoln vieta buvo kur kas skurdinė. Du dalykai šioj vietovėje betgi nepasikeitė, tai Sinking Spring — Lincolnai dėl to pirkto šią žemę — ir didžiulis baltasis ažuolas, vienas iš pasienio rodyklių.

Troba, Paminklinio Pastato viduryje, kaip dabar patirta, nėra ta pati, kurioje gimė Linkolnas. Tačiau niekas neabejoja pačios farmos autentiškumu. 1811 metais Linkolnams i-tikinus Sinking Spring ūkio netikumu, jie persikėlė į Knob Creek farmą, 10 mylių į šiaurės rytus. Ši farma yra privati nuosavybė, tačiau turistai išleidžiami. Po penkių metų, Lincolnai paliko Kentucky valstybę ir perkeliavę daugiau kaip 100 mylių miškais ir sienais įsikūrė Little Pigeon Creek naujokynę (dabar Lincoln City) Indianoje. Nancy Hanks Lincoln, kurią Abraomas Linkolnas visad minėjo, kaip Jo "šventoji motinėle" naujoje vietoje teisgyveno pora metų.

Lincolnai šioje vietoje išgyveno 14 metų — čia Linkolnas pergyveno savo vaikystę, lankė "By litle's", kaip jis sakė mokyklą, tai betgi nereiškė

Abr. Lincoln

daugiau vienu metų mokslo. Jo tėvas parsivedė pamotę.

Indianos valstybėje Pigeon naujokynę yra pastatiusi Lincolnų paminklą. Žolynai supa Lincolnų motinos kapą, akmeninė siena saugoja Lincolnų namą.

1830 m. kovo mėnesį, Lincolnui einant 21 metus, šelma jaučių traukiamais vagonais persikėlė į Illinois patikėję gaudams apie derlingą šio krašto žemę. Ant Wabash upės tilto, Illinois pusėje paminklas žymi Lincolnų su kitais kolonizatoriais atsikėlimo faktą. Lincolnai apsisusto apie 10 mylių nuo Decatur, ir čia yra ta vieta kur Linkolnas skaldė rąstus, gamindamas stiebus tvoral, supančiai jų 10 akru žemės, iš čia kilo jo pavardė "the Rail-Splitter".

Sekantįsiais metais Linkolnas apsisprendė savarankiam gyvenimui ir persikėlė į New Salem miestelį, 20 mylių į šiau-

rės Vakarus nuo Springfield, Illinois. Čia jis dirbo krautuvėje, vėliau kaip paštininkas, mokėsi teisės, pirmąkart įsimylėjo ir pirmu kartu buvo išrinktas į valstybės seimelį. 1837 metais, gavęs advokato teises, pasiskolinęs arklį, nukeliavo į Springfield, kuris tuo metu tapo valstybės sostine.

Ten nukeliavus jo seniau gyventasis New Salem beveik buvo išnykęs. Daugelis pionierių savo trobas išsiardė ir persikėlė kitur. Tik 1943 metais New Salem miestelis buvo restauruotas ir jį šiuo metu supa valstybinis parkas — sodas.

Springfielde, Lincolnas vedė Marry Todd, o poros metų laikotarpyje nusipirko vieno aukšto medinį namą. Tai buvo Lincolnų vienintelė turėta nekilnojama nuosavybė. Ir šiandien tas namelis tebestovi, kaip jį Linkolnas paliko 1861 metais, išvykdamas Washingtoną perimti JAV Prezidento pareigų. Apskaičiuojama, jog kiekvienais metais šį paminklinį namą aplanko daugiau nei 200.000 armenų. Jie paprastai apžvelgia ir Oakridge Kaplėnas, kur ilsiisi nužudytasis Prezidentas, jo žmona ir trys vaikai.

Taip šie paminklai nuo Sinking Spring farmos iki Springfieldo žymi didžiojo amerikiečio gyvenimo kelią. Tačiau valdas būtų nepilnas, jei neprimintume, jog Washington, D. C. dunkso išpuodingas Lincoln atminčiai memorialas. Tai nėra rūmai, nei šventykla, nei antkapis — natūrali išraiška didžiojo vyro minties: "Ši šalis, su savo institucijomis, priklauso žmonėms, kurie joje gyvena."

VIENYBES KONCERTAS

Vieno buvusio Vienybės koncerto metu...

SEKM., SAUSIO 31 d., 1954 m., 4 val. p. p.
WEBSTER HALL, NEW YORKE
Programoje:

JAMES McCRACKEN,
METROPOLITAN TENORAS

JOAN FRANCIS, Sopranas

LILJA MICKEVIČIŪTĖ, Kontralts

METROPOLITAN OPEROS BARITONAS
ALGIRDAS BRAZIS

Bilietai: \$ 3.00 ir \$ 2.00

GAUNAMI VIENYBĖJE IR PAS PLATINTOJUS

PR. STIRBYŠ

PABĖGĖLĖ

APYSAKA

(Tęsinys)

Veik visi stalai buvo užimti, prikičta, iki lubų, oras sunkus. Įėjusieji turėjo gerokai pasidairyti, kol pastebėjo pačiam kampe stalą, prie kurio sėdėjo vienai vienas, kažkokis suvargęs žmogelis.

— Paprašykime, gal tas "Buechtlingis" mums užleis, — tarė Motė. — Matyt, jau seniai sėdi.

— Sakyk tu, daugiau esi patyręs tokiuose reikaluose, — šyptelėjo Alfonsas.

Gertruda susijuokė. Tačiau nereikėjo nieko sakyti, jiems priėjus žmogus pakėlė galvą ir, stvėręs nuo suolo tuščią kuprinę, spruko šalin.

— Matyt koks nors spekuliantas! — šiam pasišalinus tarė Gertruda. — Labai bailius.

— Et, supalsysj šiandien. Dabar pilna Vokietija visokio plauko žmonių, įvairiausių pabėgėlių. Trankosi, važinėja visais keliais kam reikia ir kam ne. Bet tiek to... Panelei tenka parinkti meniu. Prašau! — Alfonsas pastūmė jai valgių sąrašą, o žvilgtelėjęs į Motę, pridūrė: mudu papildysime!

Kelneris jau stovėjo su bloknotelėliu ir laukė. Radijus rėžė maršus, kažkuris bandė populiarą Marikk'as Roek šlaigerį "Mercy la Pižon, das ist wunder schoeni..." Aplinkuma buvo triukšminga. Staiga prie durų kilo bruzdesys, kur du kelneriai, pastvėrę aną suvargusį žmogelį, ėmė tampyti ir kažko bartis.

— Duokite, tam žulikiui! Skelkite jį apikaklę, — kažkas šūktelėjo.

— Matyt iš ryšio zonos, — atsiliepė kitas. — Iš ten visi vąrys veržiasi šion pusėn.

Žmogelis muštėsi, mojavo kuprinę, bet anie nepalaido vis prasindami policija. Nebeis-kentės, stajera pasoko Motė.

— Kur tu? — nustebė Alfonsas.

— Aš tuoj... — ir priėjęs prie kelnerių paklausė: ar padarė ka tas žmoeris, kad čia dabar tampote? Skolingas?..

Visi sužūro.

— Kaip? Ne! — sumišo šie.

— Jis neapmokėjęs už pietus. Norėjo išbėgti.

— Kiek? — vėl pakartotoj Motė.

— Viena markė ir 25 pfeni-gial...

Motė pasirausė kišeniuje ir, atskaitęs nurodytą sumą, metė ant bufeto.

— Begėdžiai!.. Matyt, kad jums ir čia reikia "rytų zonos", tada išmanytumėte...

Klube stoji neįprasta tylą, nes kažkas priėjus užsuko ir radiją. Motės skirtas kaltinimas kelneriams tikro daugeliui tef esančių.

— O čia dar ant alaus... — pridėjo jis keletą smulkių nu-eidamas.

Niekas nepasakė nė žodžio, tik anas žmogelis puolėsi Motėi dėkoti.

— Nereikia, nedėkok. Aš taip pat pažistu varga... — ir sugrižo atgal, lyg mūši laimėjęs.

Alfonsas su Gertruda pasi-keitė žvilgsniais.

— Bravo, Motė! — tarė nu-džiugęs Alfonsas. — O aš maniau, jog eini padėti kelneriams prilupti aną pilietį... Kad šitaip padarė, tikrai reikia pasveikinti, — ir paplojo per petį.

— Zinote, kad tie vietiniai čia tikri idijotai... — pasakė jis lietuviškai, bet tuoj prikando liežuvį, prisiminęs, jog Gertruda taip pat prie šių priklauso. — Jie nekenčia atbėgančių iš "anos pusės", lyg maro. Savi žmonės, tautiečiai, o įmanyti, kiekvieną atbėgėlį šunimis už-piudyti... Tiesiog nesuprantu kas čia do žmonės! — pasku-tinį sakinį baigė vokietškai.

— Nematę vargo žmonės tampa egotistas ir savanau-džiais, — supratusi apie ką šis kalbėjo, tarė Gertruda. — Juk ir ta patį vakariečių okupaci-ja, palyginus su tuo, kas darėsi rytų zonoje, o vien globos bei šaipos darbas. Tačiau žmo-nės visgi to nesupranta ir ne-įvertina.

— Mes, pavyzdžiui, i tą rei-kala visą kitą žiūrime. Kad ir šiandieninėje padėtyje da-lynamės parkutinju duonos kasniu su atbėgėliais, nars ne mūsų tautybės, kal tuo tampa vietiniai būrai jau ne viena pro duris išgujo ir šunimis ap-siundė. Netikiu, kad tos duo-nos jie turėtų mažiau, negu tremtiniai, svetimsaliai. Ne, ne! — pridūrė Alfonsas. —

Argi taip greit pamirštas pra-ėjusysis karas, ašaros ir išlie-tas kraujas? Argi !.

— Ką čia pamirštas... Jie vi-sada tokie! — piktai šūktelėjo Motė. — Tu badu stipsi prie šių būrų durų, jis pašauks tik graborių, bet duonos visvien-niegausi. Aš pats tai patyriau savo kailiu...

Alfonsas su Gertruda šyp-te-lėjo.

— O visgi graboriaus dar ne-pasaukė! — Gertruda nusijuo-kė, nenorėdama giliau leistišj ginčus, nes čia ji buvo dauge-liui pažįstama, o iš dalies tam ir vieta netiko.

Tuo tampa atnesė jų užsaky-tą patiekalą ir kalba savai-me nukrypo kitur. Esantieji klube su smalsumu žvilgtelėjo jų pu-sėn, stebėdamiesi tokiu neprot-ingu svetimsalju "išlaidumu", apmokant net... visą markę su viršum už kažkokio nežinomo, nepažįstamo "vagabundo" pie-tus ir alų.

Baigiant valgyti, Alfonsas pasikvietė kelnerį.

— Tris konjako!

Motė klausiamai pakėlė akis.

— "Kas čia dabar?..."

— Nieko, nieko!.. Nesijau-dink, jaunikaiti! — nuramino jį Alfonsas, — pasigertį ne-tek...

Kelneris tebestovėjo laukian-čioje pozėje.

— Kas?.. Neaišku?..

— Dvigubus ar paprastus?

— Na... taip... dvigubus! — Alfonsas sumišo, jis iš viso nežinojo, kad tokių esama.

— Tačiau kelneris dar nėjo ša-lin.

— ?! — Alfonsas nustebęs žvilgtelėjo.

— Kokios markės?.. Turime angliško, prancišiško, itališko, na, žinoma ir vokiško; prade-dant nuo 50 pf. iki 3 markių už stiklą.

— Angliško prašau! — grei-tai šis atsakė.

Gertruda šypsojosi iš Alfon-so "sugebėjimo" greit parinkti gėrimus, tačiau šiam parin-ki anglišką, atkreipė į jį klau-siantį žvilgsnį. Alfonsas darėsi nepastebįs.

Man iš angliškų koniakų geriausiai patinka "Sinclair" markė... — tarė nežiūrėdamas į jos pusę, kelneriui nuėjus. Gertruda užmynė jam koją, bet Alfonsas, lyg niekur nieko, tęsė toliau: — Viena gerųjų taip pat yra "Trude"... Taip, kiek atsime-nu...

(Bus daugiau)

VASARIO 16 GIMNAZIJOS NAMŲ REIKALU KODĖL BALFAS ATSIKAKĖ REMTI VASARIO 16 GIMNAZIJOS VOKIETIJOJE RŪMŲ PIRKIMO REIKALĄ

Pastaruoju metu užtikame spaudoje įvairių nepagrįstų teigimų ir prasimanymų tvirtinimų Vasario 16 Gimnazijai už pirkimo namų reikalą. Gavome ir elne užklaimus iš mūsų rėmėjų. Valdyba, nors jau anksčiau yra kai kuriais vėl keliamais klausimais pasisakiusi, praneša:

Lietuvių Bendruomenė Vokietijoje, atstovaujama Krašto Valdybos, yra teisme registruota organizacija su pilnomis juridinio asmens teisėmis, taigi ir su teise įgyti nekilnojama turtą. Vasario 16 Gimnazijai namai yra užpirtki Bendruomenės, kaip juridinio asmens, vardu.

Bendruomenė yra teisėta užpirtki namų valdytoja ir savininke, žinoma, kiek jau nevaržytą sutartyje numatytas mokėjimo sąlygos, su kuriomis taip pat yra susijęs įrašymas į hipotekos knygas.

Valdyba su namų pardavėju nesibylinėjo ir ne tik kad nėra nustojusi įmokėti 45.000 DM, bet ir tokiu pavojaus neturėjo. Už įgytą turtą Bendruomenė netekė nieko mokėti karu nuostolių išlyginimo titulu ("Lastenausgleich").

Namų remonto, perstatymo ir pritaikymo Gimnazijos reikalams darbai buvo tiesioginiai prižiūrimi Statybos Komisijos, kurią sudarė inž. J. Lepška, Gimm. dir. A. Giedraitis ir Tėvas Alf. Bernatonis. Gimnazijos persikėlimas į naujus namus buvo susitrukęs tik dėl remonto darbų eigos, kur-

rie pagal sutartis turėjo būti anksčiau baigti. Kai darbai prieš Kalėdų šventes buvo užbaigti, Gimnazija tuojau po Kalėdų atostogų, sausio 6-8 d., ten ir persikėlė.

Dėl namų ir vietos tinkamumo, pirkimo kainos ir p. n. pažymėtina, kad namai buvo nupirkti ne tik Valdybos, bet ir Gimnazijos atstovams bei Tarybos nariams juos apžiūrėjus ir visiems priėjus išvados, kad jie tinkami. Panašių objektų kaina Valdyba taip pat buvo anksčiau išstudijavusi ir rado, kad pasiūlytoji kaina yra visai primtina. Bet ir kiekvienas, žinąs Vokietijos sąlygas, iš augščia patiekto davinio gali susidaryti sau tikrą vaizdą.

Valdyba prašo tautiečių, kurie nenori samoningai Vasario 16 Gimnazijos reikalams pakenkti — tokiu, tikime, nėra — lengvabūdiškai netiksliai samprotavimų ir nepagrįstų žinių neskleisti. Jei yra kam kokių neaiškumų ar abejonių, prašome kreiptis į Valdybą ir ji mielai visais klausimais informuos, juo labiau, kad kai kuriuos juridinius klausimus nušviesti ir subjektyviniams pažiūroms pagrįstus pareiškimus atremti trumpuose pranešimuose spaudoje neįmanoma. Pačiam suinteresuotajam turėtų būti maloniau išeiti viešumon su tikrais faktais net ir tokiu atveju, jei apskritai pačiu reikalu pažiūros skirtusi.

P.L.B.
Vokietijos Krašto Valdyba

BALFo pirmininko ir gimnazijai remti komisijos pareiškimas

Vasario 16 Gimnazijos Vokietijoje rūmų pirkimo klausimu iš karto dedame tris pasisakymus: BALFo vadovybės, PLB Vokietijos Krašto Valdybos ir vieno pašalinio asmens, Esame linkę manyti, kad šių trijų nuomonių pakaks mūsų skaitančiajai visuomenei susidaryti bent apytikrą vaizdą tuo klausimu. — Vien. Red.

Nesenai paskelbtas spaudoje BALFo direktorių nutarimas remti Vasario 16 Gimnazijai ir kviešti visuomenę tai daryti, o Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vokietijos Krašto Valdybos vardu namų pirkimą laikyti jos pačios (valdybos) reikalu, kaip matyt iš spaudos, iškėlė pagėdą, kad BALFas pasisakytų, kuriais sumetimais padarytas minėtas nutarimas.

Šį klausimą seniai tyrinėju ir, kaip BALFo Pirmininkas, jaučiu reikala bei pareiška suteikti visuomenei kaj kurių paaiškinimų.

1953 metų pavasarį BALFas netiesioginiai patyrė, jog Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vokietijos Krašto Valdyba (sutrumpintai PLBVK V-ba) užpirtki namus. Tuo pačiu metu per spaudą buvo reiškiama mintys, kad BALFas tektų lėšas tu namų pirkimui. Kadangi BALFui nebuvo žinoma nei pirkimo sąlygos, nei pirkimo vertė, ir tuo laiku spaudoje pasirodė apie įsigyjama turtą prietaraujančių žinių, tai BALFo vadovybė, susitarusi su Amerikos Lietuvių Bendruomenės Laikiniuoju Organizaciniu Komitetu, sudarė mįsrią komisiją, kad ji ištirtų įsigyjamo nekilnojamo turto klausimą ir gautus duomenis praneštų BALFo vadovybei.

Minėta komisija, kurią sudarė LOKO atstovai Pranas Valnauškas ir A. Ošlapis bei BALFo atstovai prelatas J. Bačkūnas, Alena Devenienė ir A. S. Trečiokas, rinko pavestų klausimų duomenis. Tuo tikslu komisija susirašinėjo su PLBVK V-bos pirmininku Pr. Zunde, be to, komisijos nariai Alena Devenienė ir A. S. Trečiokas lankėsi Vak. Vokietijoje ir reikalą visapusiškai tyrė vietoje. Susipažinusi ir peržiūrėjusi dokumentinę medžiagą, komisija užpirtkos nuosavybės reikalą konstatavo kaj kuriuos faktus. Juos čia paduodu:

BALFo iniciatyva iš LOKO ir BALFo atstovų sudarytoji komisija savo pirmame posėdyje 1953 m. liepos 17 d. pasivadino Vasario 16 Dienes Gimnazijai Remti Komisija ir pavedė komisijos pirmininkui surinkti visus duomenis, liečiančius užpirtkią PLB Vokietijos Krašto Valdybos nuosavybę, kurią numatoma panaudoti Vasario 16 Dienes Gimnazijos reikalams. Klausimas aiškintas atsidėjus ir nuodugnai, susirašinėjant su PLB Vokietijos Krašto Valdybos Pirmininku p. Pr. Zunde, prašant iš čia į Vak. Vokietiją vykusių asmenų vietoje reikalą patyrinėti. Ypač galingą svarbių duomenų yra suteikę BALFo vicepirmininkė A. Devenienė ir išdinknas A. S. Trečiokas (abu šios komisijos nariai), kurię lankėsi Vak. Vokietijoje ir visus reikalus vietoje ištyrė.

Išklausiusi pranešimų ir peržiūrėjusi turimą dokumentinę medžiagą, komisija savo 1953 m. lapkričio 14 d. posėdyje konstatavo:

Nuosavybės pirkimo reikalą PLB Vokietijos Krašto Valdyba nesitarė nei su BALFu, nei su Am. LOKu.

Dėl pačių rūmų tinkamumo gimnazijai, ju geografines paktieties ir pirkimo sąlygų, konstatuoti šie faktai:

1. Užpirtkoji Rennhofo plis yra Huetenfeldo kaime, Heidelbergo — Manheimo srityje, 5 km nuo artimiausio miestelio bei geležinkelio stoties.
2. Pilis priklausė vokiečių didikų giminei ir statyta prieš šimtą metų. Jos sienos storos. Ji yra dviejų aukštų (40 kambarių) ir rūsiu su bokštu. Prie jos yra dar vieno aukšto gyvenamas namas ir vienas ūkio trobesys.
3. Prie pilies yra 4 ha 77,26 arų didumo parkas, kurio medžiai plį užpardavusio pirklio jau buvo iškirsti.
4. Užpirtkoji dokumentai surašyti 1953 m. balandžio 1 d. Juos pasirašė pirklys P. A. Rhein, Pranas Zundė bei Tėvas Alfonsas — Juozas Bernatonis PLB Vokietijos Krašto Valdybos vardu.
5. PLB Vokietijos Krašto Valdyba vok. teisme registruota kaip juridinis asmuo ir visa tvarkančių bei atsakingu asmeniu nurodytas Pranas Zundė.
6. Perkamoji kaina užpirtkoji dokumentuose pažymėta 185.000 DM, 45.000 DM įmokėta užpirtkoji sutartį pasirašant, o 140.000 DM sutarta mokėti, kai Vak. Krašto Valdyba "Grundbuche" bus įtraukta savininke.
7. Pilį užpardavęs pirklys A. Rhein nebuvo ir nėra to turto savininku ir jis nėra įtrauktas į "Grundbuch", nes savininkė, užparduodama jam turtą, negarantavo, kad parduodamas turtas yra laisvas nuo trečiųjų asmenų pretenzijų. Dėl tu pačių priežasčių ir turtą užpirtkusi Vokietijos Krašto Valdyba negali būti "Grundbuche" įrašyta to turto savininke.
8. Paašikėjo, jog šiam turtui "Grundburhe" yra įrašytų suvaržymų ir kad pirklys Rhein yra pavadęs advokatui vesti bylą dėl jų panaikinimo. Pašutinėmis žiniomis, trys pretenzentai, turį pirmenybės teises esą atsisakė, bet kvirtantis pretendentas pareiškęs pretenzijų ir pasisielbes, kad dabar jau jis tą nuosavybę parduodas ir parduosias 35.000 DM pigiau, negu buvo susitarę su pirkliu Rhein. Gautomis paskučiausiomis žiniomis iš Pr. Zundės (laiškas datuotas lapkričio 13 d., čia gautas lapkričio 19 d. su naujos pirkimo sutarties nuorašu), su naujai atsiradusiu savininku baronu S. Heyl 1953 m. rugšėjo 29 d. sudaryta jau kita pirkimo — pardavimo sutartis, kurioje perkamoji kaina pažymėta 130.000 DM, tačiau 45.000 DM pirmajam pardavėjui įmokėti pinigų PLB Vokietijos Krašto Valdyba neatgavo, bet tuo reikalą uždėdė bylą teisme.
9. Siame pirkimo dokumente pažymėta taip pat, kad iš pirkėjų pusės dalyvauja vienas pilnateisjs reikalų tvarkytojas Pranas Zundė (alleinvertretungsberechtigtes Vorstandsmitglied der Litauischen Volksgemeinschaft in Deutschland - Hannover —, unter Mitwirkung von Herrn Jonas Glemza, Kaufmann...). Tame akte taip pat pasakyta, kad karo nuostolių išlyginimas vykdomas pagal įstatymą (Bezuglich der Abgaben aus dem Lastenausgleich verbleibt es bei der gesetzlichen Regelung). Šiuo titulu gali prisieiti sumokėti dar iki 30% turto vertės.
9. Pati pilis gimnazijos reikalams netinka. Šimto metų senumo pilies perstatymas ir bent dalinis pritaikymas gimnazijos reikalams kalnoja didelius pinigus. Jau dabar Vokietijos Krašto Valdyba ir jos remontą yra įdėjusi 65.000 DM, tačiau tas gimnazijai jos paritai problemos neišsprendė. Šiame reikėjo paskubomis pirtki apipuvusius barakus virtuvei, valgyklai ir klasioms įrengti, kuriems išleista 37.000 DM. Visa tai tik laikinos priemonės, kol tame sklype (parke) bus pastatytas naujas gimnazijos reikalams pritaikintas namas, kurį numato statyti PLB Vokietijos Krašto Valdyba. Apškritai imant, tuo tarpu sun-

ku ir numatyti, kiek lėšų dar bus pareikalauta.

Taigi PLB Vokietijos Krašto Valdyba, nebūdama dar turto savininke, jau investavo žymias pinigų sumas pilies remontams ir barakų statybai.

10. Už perkamąjį turtą yra per brangiai mokama, PLB Vokietijos Krašto Valdyba, neturėdama savų pinigų ir tikėdamasi verstis tik užjūruose gyvenančių lietuvių aukomis, neatkreipė reikiamo dėmesio į lėšų taupymo reikalingumą ir nepasinaudojo Vak. Vokietijoje veikiančiu nuostatu, pagal kurį švietimo bei labdarybės tikslams statomi pastatai naudojami iki 80% izdo pašalpa. Pasinaudojusi šia lengvata, PLB Vokietijos Krašto Valdyba galėjo surasti gimnazijai tinkamą vietą didesnio Vokietijos miesto ribose ir pastatyti gimnazijai pritaikintus rūmus su žymiai mažesnėmis išlaidomis.

11. Užpirtkoji pilis yra kaime, toli nuo didesnio miesto, geležinkelio stoties ir kitų susisiekimo priemonių. Ir šiuo atveju vieta gimnazijai netinkama, nes tiek mokiniai, tiek mokytojai yra izoliuoti nuo bendravimo su kultūringu pasauliu, yra atskirti nuo miestuose esamų kultūrinių institucijų: kino teatro, teatrų, muziejų, bibliotekų ir t.t.

12. PLB Vokietijos Krašto Valdyba, kreipdamasi į visas laisvojo pasaulio Lietuvoskašias organizacijas namų pirkimui piniginiu įvaus reikalu, nurodo, kad namai su sklypu užgarantavo, kad parduodamas turtas yra laisvas nuo trečiųjų asmenų pretenzijų. Dėl tu pačių priežasčių ir turtą užpirtkusi Vokietijos Krašto Valdyba negali būti "Grundbuche" įrašyta to turto savininke.

13. Namų pirkimo išlaidoms padengti ir mokinių bendrabučiu įrengti PLB Vokietijos Krašto Valdyba yra gavusi aukų ir iš lietuviškų šaltinių: p. Stankaus šveicarijoje pravestas vaigus yra davęs apie 200.000 šv. frankų, iš kurių 57.416,90 p. Stankaus pervedė Krašto Valdybai. Bendrabučiu įrengti laukiamo iš šveicarijos per Caritas 20.000 DM ir 15.000 DM iš šveicarijos Europahilfe.

14. Sudedamas kapitalas į pilies pirkimą, jos remontus bei kitas statybas toje vietoje yra nuostolingas, nes likviduojant, idėjų pinigų nebeapsisėks atgauti. Visal patenkinama situacija būtų, jei tokios lietuviško kapitalo investacijos būtų daromos apdiriai ir kurio nors didesnio Vak. Vokietijos miesto ribose.

Vasario 16 Dienes Gimnazijai Remti Komisija, išdėstiusi augščia nurodytus duomenis, nesima spręsti iš esmės PLB Vokietijos Krašto Valdybos vardu užpirtkos nuosavybės finansavimo klausimo, nes ji mano, kad tas klausimas yra didelės apimties ir jis gali būti vienap ar kitaip išspręstas BALFo Direktorių Tarybos ir Amerikos LOKo. Klausimo vienoks ar kitoks sprendimas turėtų būti padarytas artimiausiu laiku, nes PLB Vokietijos Krašto Valdybos pirmininkas Pr. Zundė, raštu 1953 m. lapkričio 13 d., prašo 45.000 DM.

Taigi, BALFo direktorių susirinkimas, įmdamas dėmesin čia išdėstytus pamatavimus, padarė vienbalsiai spaudoje jau tilpusį nutarimą. Tai padaryta ne ambicijom vadovaujantis, kaip mėginama spaudoje priekaištauti, bet vadovaujantis grynu noru, kad visuomenės lėšos būtų sunaudotos produktingai ir racionaliai, ypač turint minty, kad Amerikos lietuviams tenka rūpintis ne vien Vasario 16 Gimnazijos 200 vaikų, bet visais tremtiniais, esančiais Europoje apie 10.000, kurių tarpe dar yra 1.800 vaikų. Manau, kad BALFas kaip tik būtu susilaikęs nemažų priekaištų, jei neištyręs reikalo, būtų jį rėmęs ir tuo rizikavęs lėšomis.

Kan. prof. J. B. Končius,

GALEJO PADĖTI, BET NEPADEJO

Apie pavasarį buvo paskelbta, kad BALFas ir LOKas sudarė bendrą komisiją, Ji pavadinata Vasario 16 Gimnazijai Remti Komisija. Tos komisijos tikslas aiškus iš jos pavadinimo — remti Vasario 16 Gimnaziją. Nudžiugau, kad BALFas, kuris pradėjo buvo priešingas Vasario 16 gimnazijai remti būrečių sudarymui, vėliau prašęs tuos būrečius siųsti pinigų gimnazijai per BALFą, dabar dar labiau pakeitė savo nuomonę gimnazijos naudai ir sudarė specialią Komisiją, kuri rūpinės nuolatiniu tos gimnazijos rėmimu. Ir kuris lietuvis patriotas galėtų tuo nesidžiaugti! Atrodė, kad dabar jau gimnazijai prasidės šviesesnės dienos.

Dideliam nustebimui apie tos komisijos veiklą nebuvo nieko girdėti ligi paskutinių dienų. Niekas apie ją nerasė, niekas nekalbėjo nei apie jos nuopelnus, nei apie jos planus. Žinoma, tas nebuvo būtina komisijos sėkmingam veikimui, nes daug, labai daug galima padaryti be tuščios reklamos ir pasigyrimo. Man dargi patiko, kad komisija nesigėria. Maniau, ji išeis į visuomenę, kada paruos konkrečius projektus, pagal kuriuos gimnazijai bus patikrintas materialnis pagrindas.

Dabar priviškai teko nugirsti, kad toji komisija jau likviduota. Girdi, ji mananti, kad savo darbą jau atlikusi ir neturinti ką veikti. Tai nuomonei pilnai pritarusi BALFo direktorių taryba. Ji praėjusių metų lapkričio 27 d. posėdyje priėmė komisijos pareiškimą, likviduodama ją pagal jos prašymą. Spaudoje BALFas šios žinios neskelbia, bet ji yra tikra. Vasario 16 Gimnazijai Remti Komisija neveikia.

Toji komisija nuo jos steigimo dienos iki likvidacijos aiškinosi ne tai, kaip Vasario 16 Gimnazijai paremti, bet kas, iš ko, koku būdu, kaip ir pan. pirtki gimnazijai namus. Ir apie tų namų pirkimą surinko tokias žinias, kad pagal jos pranešimą apie tai BALFo direktorių taryba nutarė nepirtmti tų namų pirkimui aukų, o pačią komisiją likviduoti. Abudu nutarimai Vasario 16 Gimnazijai ne tik nepadės, bet dargi pakenks. Taigi, ir komisija bus gimnazijai ne padėjusi, bet pakenkusi.

Sunku suprasti, kaip BALFo direktorių taryba galėjo tame pačiame posėdyje nutarti Va-

sario 16 Gimnaziją toliau remti ir likviduoti komisiją, kuri vadinosi Vasario 16 Gimnazijai Remti Komisija. Šie du nutarimai yra nesuderinami, priešingi vienas kitam. Tad lieka neaišku, kuris iš tų nutarimų buvo nuosirdus, o kuris nenuosirdus. Jų abiejų palikimo galioje galima bene tik tuo aiškinti, kad BALFo direktorių taryba pastebėjo komisijos nesugebėjimą ar nenorą gimnazijai remti ir todėl ją likvidavo, kad galima būtų sudaryti kita, veiklesnė, kuri išpirtktų ir pirmosios neveikluma. Bet tokiu atveju reiktų laukti naujos komisijos susidarymo Vasario 16 Gimnazijai remti. Tik apie tai dar nieko negirdėti.

O kaip ištikrųjų yra su namais, kurie pirtki Vasario 16 Gimnazijai ir į kuriuos dabar jau gimnazija keliasi? Jų pirkimą komisija studijavo penkis mėnesius ir padarė tokį pranešimą BALFo direktorių tarybai, kad ši atsisakė pirtmti aukas tiems namams išpirtkti ir įrengti. Jei komisija nebūtų buvusi sudaryta, tai tų namų pirkimui ir įrengimui aukos būtų tikriausiai kitu keliu renkamos. Išvaizdinkite, kiek tų aukų per penkis mėnesius galima buvo surinkti! Vadinasi, komisijos sudarymas uždėšė aukų rinkimą bent pusę metų. Tas nebus įrašytas į nuopelnus nei BALFu, nei komisijai.

BALFo direktorių taryba apvyė visuomenę dviem atvejais. Nereikia būti dideliu išminčiu, kad suprastum, jog negalima daryti sprendimo išklaišius tik vieną pusę. O BALFo direktorių taryba neišklausė nuomonės dėl komisijos pranešimo tų kurie tuos namus gimnazijai pirtko. Dėl to jos nutarimas yra neobjektyvus, nerimtas. Dabar gautas iš Vokietijos paaškinimas dėl Vasario 16 Gimnazijai Remti Komisijos pranešimo vertė augštytyn kojomis visus tuos tvirtinimus, kuriais direktorių taryba parėmė savo nutarimą. Ka dabar direktorių taryba darys (Nukelta į 7 pusl.)

86th ST. CASINO TEATRAS
210 EAST 86th ST. Tel. REgent 4-0257 BUTterfield 8-0561
SAUSIO 29 D. IKI VASARIO 4 D.
POKARINĖS FILMOS PREMIJERA
"Die Herrin vom Salzerhof"
Gisela Fackelday — Marianne Koch
"Rendezvous in Wien"
Magda Schneider — Albach Slezak — Rudolf Carl
Nauja savaitės apžvalga

NEW YORKO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. VYTAUTAS AVIZONIS, M. D.
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
30 E. 60th St. New York City
Telef. MUrray Hill 8-8677

12 Shore Lane, Bay Shore, L.I.
Telef. Bay Shore 7-3710

DR. F. M. BINTAKYS
16 Linden St.
Brooklyn, N. Y.
Glenmore 5-3012

PETER GUSTAITIS, Jr., M.D.
87-20 85th Street
Woodhaven, L. I. N. Y.

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
Brooklyn, N. Y.

DR. JANINA SNIĖSKA
(DANTŲ GYDYTOJA)
408 Jay Str. Room 306,
kamp. Fulton Str. (Brooklyne)
Ofiso tel. ULster 8-8789
Namų tel. TAYlor 7-8231

DR. BLADAS K. VENCIVS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
Brooklyn, N. Y.

VALANDOS:
Susitarus: ketv. ir šešt. nuo 5 iki 8 v. v.
Susitarus: pirm., antradieniais, trečiadieniais ir penkt. visą dieną ir šešt. tik iš ryto.
VALANDOS:
Kasdien nuo 11 iki 1 ir nuo 6 iki 8.
Sėdadieniais nuo 11 iki 2.
Sėdadieniais, pagal susitarimą
VALANDOS:
2 — 3 popiet
6 — 8 vakare
Kvartadieniais ir ištadieniais tik susitarus
Tel. VIRginia 9-6125
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVERgreen 7-6868
VALANDOS:
1 — 7 val.
susitarus
Kvartadieniais visą dieną ir šeštadieniais po pietų uždaryta.
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. OTiso STagg 2-0706
Namų — JAMAICA 6-3834

JOHN DERUHA, M. D.
Odos niežėjimas ir išbėrimai, Tuliškos ligos. Galvos skaudėjimas, nemigas, jausmų komplikacijos, jautrumas, širdies ir skilvio ligos.
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
128 E. 86th St., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

JOSEPH SAMOSTIE, M. D.
Buysų Berlyno universiteto kliniku prof. asistentas
Vyru ir moterų astrios ir chroniškos ligos.
RENTGENAS - ELEKTROTERTPIA
Nuo 10 val. ryto iki 6 v. p.p. Čia pat moterų ligų gydymas
Priėmimo val. antr., treči. ir penkt. nuo 10 v. r. iki 6:30 v. v.
220 EAST 12th ST., NEW YORK 3, N. Y.
(Tarp 2nd ir 3rd Ave.) TEL. AL 4-4437

Prilaikykime Pinigus Savųjų Tarpe!

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
X. STRUMSKIS, savininkas
322 Union Avenue,
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-2089

Vienintelė lietuvių degtinės ir vyno krautuvė, gyvuojanti jau 17 metų.

LIETUVIŲ 'RADIJO PROGRAMA
JUOZAS GINKUS, VEDEJAS
TRECIADIENIAIS, NUO 9:30 IKI 10 VAL. VAK.
IS WWRL, 5000 kcl.
Telefonas: EVERgreen 4-9293
495 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.

HERBERT & BLOOMFIELD, Inc.

AUTOMOBILIAI — NAUJI SUNKVEZIMIAI (TROKAI) vartoti
FINANSUOJA BANKAS Autorizuotas
TAISYMAS DALYS

Lietuvis JUOZAS E. ARBACIAUSKAS, —Sav.
CHARLES H. BLOOMFIELD, —Sav.
110 Hempstead Turnpike, Franklin Square, L. I., N. Y.
Tel. HE 2-3800

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVISKA DUONA — GERIAUSIA DUONA
V. LUKAŠ, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštyms, gimtadieniams ir kitokioms iškilimėms. Visus užsakymus mes išpildome kogeriau:iai.
532 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-8802

GALĖJO PADETI, BET NEPADEJO

(Atkelta iš 6 psl.)

su savo nutarimu — paliks jį galioje, nors žino, kad neteisingas, ar atšauks ir persvars-tys reikala iš naujo?

Antras dalykas, kuris stebina visuomenę, tai BALFO atsi-klausimas tų aukotojų, kurie be BALFO paraginimo ar prašymo, o tik pagal PLB Vokietijos Krašto Valdybos nurody-mus pasinėjo savo aukas per BALFą namų pirkimui Vasario 16 Gimnazijos reikalams. Da-bar Balfas klausia visus tuos aukotojus, ar jie ištikrui nori, kad jų aukos būtų perduotos gimnazijos reikalams pirkty namų išmokėjimui. Ir kartu BALFas perša mintį tuos pinig-us atsiimti arba pervesti kit-am tikslui. Kitaip sakant, aiškiai duoda suprasti, kad at-sauktų savo pirmųjų nuro-dymą pervesti aukas pirkty gimnazijai namų reikalams. Nejaugi BALFas nėra žmogaus, kuris suprastų, kad tik Vasario 16 Gimnazija nukentės, jei ji bus išmesta dėl neišpirkimo laiku iš namų, i kuriuos ji da-bar kraustosi?

Pagal jau kaip šis reikalas at-rodė iš moralinės pusės PLB Vokietijos Krašto Valdyba pilnai pasitikėjo BALFą ir kvietė visuomenę savo aukas namų pirkimui siųsti į BALFą spe-cialion sąskaiton. BALFas su

tuo sutiko ir pinigų priėmė, pranešė, iš ko ir kiek jų gauta, žadėjo pagal pareikalavimą pinigų pervesti, o dabar duo-da aukotojams suprasti, kad jie pakeistų tų aukų paskirtį. Juk tai apgavystė. Jei PLB Vo-kietijos Krašto Valdyba būtų to tikėjusi, jei ji būtų su nepa-sitikėjimu žiūrėjusi į BALFą, tai ji tuos pinigų būtų nukrei-pusi tiesiog į Vokietiją ar kuri nors banką, kuris tikrai to bū-tų nepadaręs, ką dabar iškirto BALFas. Neįtikėtini dalykai, bet tikri.

Bet BALFas vistiek skelbia, kad jis ir toliau rems Vasario 16 Gimnazija. Leiskite pa-klausti, kokių būdu, kokius tu-rite ar ruošiate projektus? Jei remsite tokius būdais, kaip čia aprašomi, tai Vasario 16 Gimnazija bus greit likviduo-ta, kaip likviduota Vasario 16 Gimnazijai Remti Komisija, neparūpinusi tai gimnazijai nė vieno cento.

Vasario 16 Gimnazijai pa-darytoji skriauda turį būti ati-taisyta. Padarytų klaidų negali-ma laikyti. Kenksmingi nu-tarimai turi būti atšaukti. Priešingu atveju bus aiški blo-ga valia. BALFas turi gerokai pasitempti, kad išlygintų tuos nuostolius, kuriuos sudarė sa-vo neapgalvotais nutarimais. Visuomenė laukia.

BŪKITE SVEIKI.

Draugai ir sau sveikatos knyga—vadovas

kurią parašė ir jau išleido Dr. Steponas Biežis. Šioje knygoje aprašoma suprantama lietuvių kalba svarbieji sveika-tos išlaikymo dėsniai: kaip būti sveiku ir ilgai gyventi.

Ši svarbi knyga privalo rasti kekvienoje lietuvių šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su pristuntimu. Tuojau užsakykite. Užsakymus siųskite knygos autoriui:

DR. S. BIEŽIS, 3241 W. 66 Place, Chicago 29, Ill.
Telefonas—Republic 7-7868.

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED

Latest Interest Rate **2 1/2%** Credited and Compounded Quarterly

On Regular Savings Accounts Interest starts the first of the month on sums from \$25 to \$10,000. Deposits made on or before the 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all other months draw interest from the first of such months if left to the end of the quarterly dividend period.

THE Kings County SAVINGS BANK

135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

JULIUS' RESTAURANT

JULIUS DAUGMAUDIS,
Savininkas

ĮVAIRŲS GERIMAI, PIRMOS RŪSIES MAISTAS
273 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
Evergreen 4-9533.

TIKRAS LIETUVISKAS GINTARAS

AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS—SENOS IR NAUJOS MADOS
Karoliai, auskarai, žiedai, apbrankės, sagos ir t.t.
Užsakymai priimami paštu ir telefonu. Įstaiga atidaryta nuo 10 iki 6 val. v. 50 metų tik gintaru prekiaujama:
AMBER GUILD, LTD.
80-19 31 Ave. Jackson Heights, N. Y. Tel. HA 9-5855
Šios firmos gintaro išdirbėjai gali gauti: Jonas Karvelis,
3249 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Tel. Evergreen 6-5181

KARL EHMER — PORK STORES

Geros rūšies įvairios mėsos, paukštiena, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuvėse:

68-38 Myrtle Avenue Glendale, N. Y.	185-24 Horace Harding Blvd. Fresh Meadows, Flushing
68-38 Forest Avenue Ridgewood, N. Y.	219 Jamaica Avenue Queens Village, N. Y.
136-59 Roosevelt Avenue Flushing, N. Y.	176 Rockaway Avenue Valley Stream, N. Y.
60-04 Woodside Avenue Woodside, N. Y.	4380 White Plains Road Bronx, N. Y.
	19 West Post Road White Plains, N. Y.

MAIN STORE
6202-10 MYRTLE AVE. GLENDALE 27, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

(Kabaretas)

BARAS, RESTORANAS,

SALE

vestuvėms, parengi-mams, susirinkimams etc.

Vyt. BELECKAS,
savininkas

1883 MADISON ST.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. RE 7-2850

ADOLFO SCHRAGER'IO

B
A
L
D
A
I

SCHRAGER'IS ASMENIAI

SUTVARKO VISUS REIKIAMUS
FINANSAVIMO PALENGVINIMUS
Apžiūrėkite baldus ir ištikinkite, kaip verti tie baldai prašomos kainos.
Didelis pasirinkimas vienerių ir dvigubų lovų, miegamųjų, salonų ir valgomųjų kambarių baldai, virtuvės baldai, istraukiami baldai, paveikslai ir kita namų apyvokai.
Jei gerus ir gražius baldus nori — juos gausi pas Schrager!

1647 Second Ave., N.Y.C.
(Tarpe 85 ir 86 St.) Tel. RE 7-2850

B
A
L
D
A
I

WAGNER THEATER

KASDIEN DVI FILMOS VOKIEČIŲ KALBA

PASAULINĖ KRONIKA

Filmos keičiamos penktadieniais visai savaitel
110 WYCKOFF AVE., BROOKLYN, N. Y.
Patogus privažiavimas:
Kasa atidaryta 1 val. kasdien. Tel. HE 3-2613
BMT Subway — Canarsie Linija iki DeKalb Ave. Stoties

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS

SALE SEIMYMINĖMS PRAMOGOMS

158 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. Evergreen 4-9737

Telefonas: Evergreen 7-7411

LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA

KLEEN KOL COAL CO.

Anglys, Coke ir Aliejus

496 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
65-48 Grand Ave., TWinning 4-8087 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 7-4335 Kopyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS, ALB. BALTRUNAS-BALTON,
Direktorius Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

JUOZAS GARŠVA

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPYLIA LAI DOTUVĖMS
Telefonas, Evergreen 8-9770

SHALINS FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 7-4499 Kopyčia Laidotuvėms

MARCY FUNERAL HOME, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE, BROOKLYN, N. Y.
(KOPYLIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)
Evergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME

635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY
Telephone Linden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Estate of A. J. VALANTIEJUS

V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEWton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja
automobilius įvairiems reikalams

Namai pardavimui

TURIME PIRKĖJŲ dides-niems bei mažesniems žemės sklypams. Pageidaujama, kad būtų Long Islande, Westches-ter County arba šiaurinėje da-lyje New Jersey valstybės. Ga-lime gauti geras kainas, jeigu žemė tinkama. Pastatai nebū-tini. Kas turite sklypą ir ma-note jį parduoti, kreipkitės pas ORMAN & MICHELSON,
111-15 Jamaica Avenue, Rich-mond Hill, N. Y., arba telefo-nuokite-Virginia 9-0842. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais raštine uždara trečiadieniais.

ORMAN & MICHELSON
Real Estate - Insurance
111-15 Jamaica Avenue

Telefonai

VI 7-4111—FL 4-2729—VI 9-0842

AUKSINĖ PROGA už pusę kainos nusipirkti namus Jersey City, N. J. Du butai, dvi krau-tuvės, 14 kambarių. Centrali-nis šildymas ir visi patogumai. Mėnesinės pajamos 450 dol. Savininkai išvyksta. Dėl informacijų telefonuoti: EV. 8-1805.

RUBBER STAMPS

CONCORD STAMP
79 Warren St., New York, N.Y.
Tel. BEckman 3-6828

LIETUVIAI ADVOKATAI

ST. BREDIS, JR.

77 Sheridan Avenue,
Brooklyn 8, N. Y.
AP. 7-7083

WM. J. DRAKE

(DRAGUNAS)
85-03 Wareham Pl.
JAMAICA ESTATES 3, N. Y.
Jamaica 6-7272

KĘSTUTIS W. MICHELSON

111-15 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL 18, N. Y.
Virginia 7-4111

ALFRED J. WENTZ

225 S. 4th Street,
BROOKLYN, N. Y.
Evergreen 7-8067

GERIAUSIS

INSURANCE IR REAL ESTATE

Patarnavimas pas

ORMAN & MICHELSON

111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.

Telefonai
Virginia 9-0842 ir
Virginia 7-4111

A. ANDRIUSKEVICIUS

Laidrodininkas

Taisomi ir parduodami laik-rodžiai, žiedai, apyrankiai, auskarai ir t. t.
485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.

LITHUANIAN AMERICAN AUTO SCHOOL

Užsirašykite į auto mecha-nikų ir soferių mokyklą
GR. 7-8951

Padėsim jums egzaminuose iš-rūpinti vairuotojų leidimą. Mūsų mokiniai išmoke gauna diplomus. Padėdami gauti darba. Pamokos dienomis, vakarais ir sekmadieniais. Instruktoriai patyrę savo srities žinovai. Mokykla veikia nuo 1916 m.

L. TIKNEVICIUS, Direktorius
Metropolitan Auto School
155 2nd AVENUE
Tarp 9-10 gatvių, New York City

ALLIANCE CRYSTAL COCTAIL BAR

Karys ir Alvina Buividai

Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausias rūšies maistas, įvairiausi gėrimai
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR SOKIAI
Vakarais muzika prie baro.

80 ST. MARKS PLACE
(8th St. ir 1st Avenue)

NEW YORK, N. Y.
GRamercy 7-9763

Telefonas: Evergreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISIUNAS IR SŪNUS EDWARDAS MISIUNAS
SAVININKAI
Lietuviška Užeiga, kur visi myli užėjti.

Pavieniai ir su šeimom, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti

Importuoti konjakai — Užkandžiai — Televizija — Muzika — Sportas
502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

GLENN'S RESTAURANT & BAR

BARAS IR SALE

Muzika penktadieniais, seštadieniais ir sekmadieniais.
Armonistas STASYS Bagdzinskas

VIENA JAUKIAUSIŲ VIETŲ NEW YORKE
Salė vestuvėms, krikštynoms susirinkimams nemokamai
LIETUVIŠ CHARLES GLENN.

219 Second Ave., (Greta 14-tos gatvės) New York City
Tel. GR 3-9865

M: and Z AUTO COLLISION WORKS

I. MALDUTIS ir Z. ZALIAUSKAS

(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)

Tel. EV 8-9794
Lietuvių specialistų auto taisymo dirbtuvė

937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

PHILIP BENDER AVALINĖS KRAUTUVĖ

Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams. Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.

245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2043

JOE & RUDY'S BAR and GRILL

NAMŲ GAMYBOS MAISTAS

MUSŲ SPECIALYBĖ
150 N. 4th St., Brooklyn 11, N. Y. (Bedford Ave. kampas)
Evergreen 4-8325

PIRKDAMI BALDUS DIRBTUVĖJE JŪS SUTAUPYSITE 50 NUOŠIMČIŲ

(Parodę šį skelbimą)

Mes kviečiame aplankyti mūsų minkštų baldų dirbtuvės parodą ir pasinaudoti šia proga. Mes gaminame baldus pagal užsakymą ir individualų skonį, duodami penkių metų garantiją. Niekur nerasite gražesnių, tvirtesnių ir geresnių baldų, kaip mūsų keturių aukštų dirbtuvėje. Mūsų gamybos baldai lietuviams yra žinomi nuo 1928 metų. Dabar mes same pasirošę patarnauti ir nau-jakuriamams...

ATLANTIC UPHOLSTERY CORP.

(Prieš Williamsburg Savings Banką)
174 BROADWAY (Driggs Ave.) BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. Evergreen 7-1954

REAL ESTATE

Albert M. Zillian

(Zilinskas)

Nusibodo didmiečiu gyventi? — Mes turime pardavimui namų, vasarnamių ir žemės sklypų gražioje gamtoje, po visą Long Island.

74 Main St., Northport, L. I.
Tel.: 2272 ir 108

Tel. Virginia 9-3112

PARK FLORIST

Matthew Maziuka

Gėlės pristatomos 1 bet kuria pasaulio vieta.

8015 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro)

NORITE GEROS — MENISKOS

FOTOGRAFIJOS:

PORTRETO,

SEIMOS,

VAIKŲ,

įvairių progų nuotraukų

Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAZELIS,

baiges New York Institute of Photography,
422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y.
skambinti tel. HY 7-4677

New Yorkas ir Apylinkė

Das mus

JUOS MATYSIME IR GIRDĖSIME ŠI SEKMADIENI VIENYBĖS KONCERTE

Dr. V. Terejonas yra autorius straipsnio apie rūkymą ir plaučių vėžį, tilpusį praeitime Vienybės numeryje, bet per neapdairumą nepažymėta jo vardas. Atsiprašome.

Dr. V. Kanauka, žinomas chirurgas, neseniai išlaikė New Yorko valstybės kvotimus privačiai gydytojo praktikai.

A. Devenienė, SLA žudo globėja, BALFO reikalais lankėsi Brooklyne ir ta proga buvo užėjusi į mūsų įstaiga.

V. Bacevičius, pianistas ir kompozitorius, ruošiasi savo koncertui, kuris įvyks kovo 13 d. Town Hall, New Yorke.

Olga Sokaitė, dainininkė Algirdo Brazio žmonos sesuo, atskrido iš Kalifornijos ir dalyvaus Vienybės koncerte, ši sekmadienį.

Vincas Pietaris, ilgamečių Vienybės skaitytojų Vinco ir Anelės Pietarių sūnus iš Kearny, N. J., baigė Wisconsin universitetą ir gavo chemijos daktaro laipsnį.

Antanas A. Ollis iš Chicago telefonu mums praneša, kad Vasario 16 minėjime, kuris įvyks vasario 14 d. Webster Hall, New Yorke, kalbės kongresmanas Herbert Warburton, republikonas iš Delaware valstybės.

Metropolitan Operos solistas Algirdas Brazis ir solistė Joan Francis, kurie ši sekmadienį, Vienybės koncerte, dainuos ne tik solo, bet ir duetas.

Kaip jau visiems yra žinoma, Vienybės koncerto programoje, be Brazio ir Francis, dar dainuos Lilija Mickevičūtė ir James McCracken, kuris taip pat yra Metropolitan Operos artistas ir puikus tenoras.

Koncerto programos metu taip pat bus pranešta, kas laimėjo Didžiojo Vienybės Konkurso lenktynes.

Šiame koncerte dalyvaus svečią net iš Kalifornijos, nekalbant apie tokias vietas, kaip Chicago, Washingtonas, Baltimorė, Priladelphija, Wilkes-Barre, Stamfordas, Waterbury, Hartfordas, New Britain,

nas, New Havenas, Bridgeportas, Worcesteris, Bostonas ir t.t.

Vienybės koncerte, kaip svečiai, dalyvaus visa eilė Metropolitan artistų, žymių muzikų ir šiaip žymių kitataučių.

Po koncerto bus šokiai, kuriems gros Adomas Jezavitas ir jo kapela.

Biletų kainos: da ir trys doleriai.

Vykstantiems į koncertą pažeminais traukiniais, reikia išlipti Trečiosios Avenue stotyje, arba Union Square, iš kur į Webster Hall, esančią 11th St. ir 3rd Ave., New Yorke, labai trumpas kelias.

Pasimatysime ši sekmadienį, 4 valandą po pietų, Webster Hall, New Yorke.

HENRIKO KAČINSKO JUBILIEJUS

Praetų metų lapkričio 9 d., Henrikas Kačinskas, žymiausias mūsų aktorius tremtyje, minėjo 40 metų savo sceninio darbo jubiliejų. Šiai sukakčiai atžymėti statomas spektaklis — A. J. Cronino 3 veiksmų 5 paveikslų drama "Jupiteris juokias". Spektaklio premjera įvyks š. m. vasario 6 d. ir vasario 7 d. spektaklis bus kartojamas, St. Felix St. Theatre, 126 St. Felix St., Brooklyne.

Spektaklis statomas New Yorko Lietuvių Dramos Studijos dėgomis. Pagrindinį vaidmenį vaidins pats jubilaitas Henrikas Kačinskas, vienas Dramos Studijos steigėjų ir jos lektorius. H. Kačinskui talkininkauja Elena Ciurlytė, Studijos lektorė plastikos — judesio dalykams ir studijos mokiniai: A. Bendoriūtė, L. Kašlurbaitė, A. Kundrotaitė, A. Mikulskytė-Zikarienė, T. Alinskas, J. Lapurka, E. Liogys ir V. Zareckas.

Spektaklį režisuoja Jurgis Blekaitis, kuris buvo taip pat vienas studijos steigėjų ir jos lektorius.

Dekoracijas paruošė dailininkas Pranė Lapė.

Biletai Henriko Kačinsko jubiliejiniam spektakliui gaujami J. Ginkaus krautuvėje, 495 Grand Street, Brooklyn, N. Y., šeštadienį, sausio 30 d., 5-9 val., sekmadienį 1-3 val. ir nuo antradienio iki penktadienio, vasario 2-5 dd., nuo 7 iki 9 val.

FUTBOLAS SEKMADIENI

Lietuvių Sporto Klubas ši sekmadienį susitinka su New Yorko Ungariams savo aikštėje, New Farmers Oval, Pradžia 2,30 val.

Po tų rungtynių, kurios turėtų baigtis mūsiškių naudai, sportininkai vyks į Vienybės koncertą, Webster Hall, New Yorke.

ATKAKLIOS RUNGTYNES

Sausio 24 d. Lietuvių SK futbolo komanda žaidė prieš vieną iš pirmenybių favoritų, German-Hungarian SC, kuriems pralaimėta 2:1. Pirmą kėlinį mūsiškiai baigė savo naudai 0:1, kaj Sabaliauskas galva įstūmė Gražio paduotą karninį.

Rungtynės buvo apylygės, kovota atkakliai ir nebūtų buvę nuostabu, jei tokia pat pasekmė būtų laimėjė mūsiškiai. Sakoma, teisėjas Moore nepastebėjęs dviejų baudinių lietuvių naudai.

Puikiai gaudė vartininkas Vitolis, nors ir buvo susižeidęs ranka. Iš abiejų gynikų, reikiamais atvejais, pasigesta stipresnio smūgliavimo. Keistai buvo sugrupuota puolikų linija, kur Sabaliauskas žaidė kairiuoju sparniniu, o Gražys puskariumi. Toks bandymas iš karto nusmerktas nepasisekimu. Dešiniuoju sparniniu buvo bandomas naujas žaidikas Wells, žaidęs profesionalų Hakoach. Jį vėliau pakeitė Kalasinskas.

Dabar Lietuvių SK turi 17 tšk (17 r.), įvarečių santyki 43:49 ir užima 6-tą vietą (iš 12-kos). Pirmenybėse liko žaisti 5 rungtynės (su N. Y. Hungarians, Swiss FC, New York SC, Hoboken FC ir Kollman SC).

Lietuvių SK II prieš German Hungarian SC II pralaimėjo 6:0, o jaunių rungtynės buvo atšauktos.

PASITARIMAS

ALB New Yorko Apygardos Valdyba, šeštadienį, sausio 30 dieną 2-ą val. pp. Apreiškimo parapijos mokykloje, 259 5th N. Street, Brooklyne, kviečia LB New Yorko Apygardos Apylinkių Valdybų atstovų, LB Seniūnijų Seniūnų, Apygardos Kultūros Tarybos Prezidiumo, Apygardos Valdybos ir Loko atstovų bendrą pasitarimą aktualiais reikalais.

J. L. Senulis, ilgametis Vienybės skaitytojas iš E. Liberty, Pa., mums praneša, kad neseniai mirė jo žmona, palikdama jį su dviem sūnumis. Reikiame užuojautą.

PAJIESKOJIMAS

Aš, Juozas Cernius (mano adresas Post Office Box 22, Macbeth, N. Y.) pajieskau Martyno Sideravičiaus, atvykusio Amerikon prieš pirmąjį pasaulinį karą. Martynas Sideravičius buvo vedęs mano tėvo Kazimiero Cerniaus seserį, kuri mirė Kaune po operacijos prieš pirmąjį pasaulinį karą. M. Sideravičius po žmonos mirties grįžo atgal į Ameriką. Prašau atsilipti M. Sideravičiui, arba žinantieji jį pranešti jo adresą. Būsiu labai dėkingas.

LIETUVA
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS STAMPU
Iš Visų Šalių
ARTHUR FENDLER
112 West 49th Street
New York 19, N. Y. Tel. CO. 5-7191
Specializujamės Lietuvos stampomis
Senomis ir Naujomis

RAMUNĖS

Mes gavome didelį stuntinį šviežių ramunų žiedų iš Vengrijos ir dabar yra visiems proga ramunų gauti pas mus.

Vengrijos ramunės taip pat geros kaip ir Lietuvos ir taip pat medum kvėpia, turi malonų skonį, sveika ir gardu gerti. Ramunės geros dėl skilvio ir dėl inkstų (kidneys). Jeigu esi nuvargęs, susalęs, gerk ramunų arbatą. Kada esi piktas, nusiminęs, lrgi gerk ramunes. Prisiųsk mums \$2.50, o mes prisiusime jums ramunų visą svorą. Į Kanadą — \$2.75.

ALEXANDER'S CO.
414 WEST BROADWAY,
South Boston 27, Mass.

Lietuvių Bendruomenės Seimas New Yorke

JAV Lietuvių Bendruomenės Laikinas Organizacinis Komitetas (LOKas) yra nutaręs sukviesti regioninę Lietuvių Bendruomenės Konferenciją š. m. balandžio 10 d. New Yorke.

Konferencija turi tikslą sudaryti tampsresnius centro ir periferijų ryšius, paspartinti apylinkių bei apygardų susiorganizavimą, aptarti įvairius Bendruomenės organizacinius reikalus ir plačiau pateikti informaciją apie Bendruomenės veikimą.

Konferencijoje bus kelios labai aktualios Bendruomenės reikalais paskaitos — referatai, pranešimai apie Bendruomenės ir jos organų veikimą. Bendruomenės Konferencija apims Baltimorės, Bostono, Hartfordo, New Yorko, Philadelphijos ir Newarko apygardas.

Į Konferenciją, be centrinių Bendruomenės organų narių, kviečiami apygardų valdybų bei apyg. kontrolės komisių nariai, apylinkių valdybų bei kontrolės komisių nariai ir seniūnai. Taip pat kviečiami apylinkių ir seniūnijų atstovai (po 1 nuo kiekvienų 25 asm.).

Lietuvių Bendruomenės Konferencija techniškai organizuoti padeda New Yorko apygardos valdyba su didoku savo bendradarbių būriu.

Smulkesnės informacijos bus pranešamos bendradarbiais ir per spaudą vėliau.

Tarėsi dėl VLIKO

Sausio 23 d. New Yorke įvyko visų VLIKą sudarančių grupių — Darbo Federacijos, Krikščionių Demokratų Sąjungos, Laisvės Kovotojų Sąjungos, Mažosios Lietuvos Resistorijos, Socialdemokratų Partijos, Tautinio Sąjūdžio, Ūkininkų Sąjungos, Valstiečių Liaudininkų Sąjungos ir Vienybės Sąjūdžio — atstovų pasitarimas.

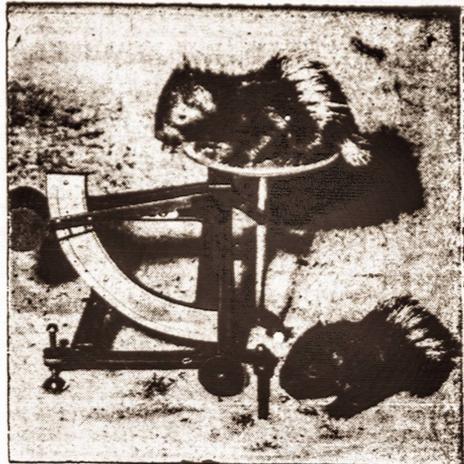
Pasitarime visos VLIKą sudarančios grupės pasisakė VLIKO prigitimės, jo funkcijų ir politinės konsolidacijos klausimais ir vieningai sutarė, kad jos palaiko savo ankstesnius susitarimus VLIKO kilmės ir funkcijų atžvilgiu.

VLIKą sudarančios grupės, būdamos pasiryžusios siekti lietuviu politinės konsolidacijos, sutarė siūlyti VLIKui pakeisti jo statutą ta prasme, kad naujoms politinėms grupėms į VLIKą priimti ar joms išjungti užtektų keturių penktadalių VLIKą sudarančių grupių sutarimo.

Sutarta aiškintis dėl kitų VLIKO darbo santvarkos dalyku. Nutarta tuo tikslu 1954 m. vasario mėnesio antroje pusėje vėl susaukti VLIKą sudarančiųjų atstovų pasitarimą ir pasisakyti: a) VLIKO būstinės, b) dabartinio VLIKO uždavinių ir c) atitinkamo darbo reorganizacijos klausimais.

J. Audėnas,
Pasitarimo Pirmininkas
VI. Vilimas
Sekretorius

Dr. P. Dagsys, vietos lietuvių protestantų parapijos klebonas, šiomis dienomis grįžo iš Toronto, Kanados, kur jis lankėsi tarnybos reikalais.

Ir jiems patinka svarstyti

NORI NUMARINTI JURGINĖS DRAUGIJĄ

Sausio 6 d. Brooklyne įvyko Sv. Jurgio Draugijos metinis ir nepaprastas susirinkimas. Kadangi atskaitose buvo pažymėta, kad bus svarstoma draugijos finansinė būklė, kaip pagilinti draugijos gyvavimą ir, be to, tai buvo svarstyta priešmetiniame susirinkime, todėl šis susirinkimas ir buvo pavaldintas nepaprastu.

Kalbant įvairiais draugijos reikalais, F. Vaitukaitis staiga pasiūlo Sv. Jurgio Draugiją likviduoti ir... pasidalinti pinigais. Girdi, nariai miršta ir todėl reikia per daug mokėti.

J. Kairys pasiūlo planą, kaip pagerinti draugijos finansinę būklę ir kaip pagilinti jos amžių. Bet naujasis pirmininkas S. Jackus leidžia klausimą balsuoti, nors nariai apie tai nepažino. Susirinkime dalyvavo vos 60 narių. O kur dar 400 nedalyvavusiųjų?

Adv. S. Briedis priminė, kad likvidavimo klausimo negalima leisti balsuoti. Bet p. Vaitukaitis vis tiek reikalavo bal-

suoti. Pagaliau buvo nutarta šaukti kitą susirinkimą. Taip pat nutarta kvietimuose pažymėti klausimus, kad tuo būdu ir nedalyvaujantieji susirinkime galėtų balsuoti. Bus svarstomi trys klausimai: 1. likviduoti draugiją, 2. palikti, kaip yra ir 3. sumažinti pajamtas, be to, 20 metų išbuve draugijoje ir nesinaudoję ligonio pašalpa, temoka 25 c.

Aš negaliu suprasti, kodėl p. F. Vaitukaitis nori numarinti Sv. Jurgio Draugiją. Asmeniškai kalbant su p. Vaitukaičiu, jis, rodos, yra geras lietuvis patriotas. Bet kur jo patriotizmas šiuo atveju? Nejaugi jis nesupranta, kad likviduojanti Hetuvių draugiją, kartu likviduojama ir lietuviybė?

Aš esu įsitikinęs, kad Sv. Jurgio Draugijos nariai supras reikalą ir p. Vaitukaičio laidotuvių sumanytą atmes. Draugijos reikalai galima patalsyti, tik reikia ryžtis ir norėti.

J. Kairys

Vasario 6 d. 7,30 val. vak. ir 7 d. 3 val. pp.
ST. FELIX ST. PLAYHOUSE,
126 St. Felix St., Brooklyn, N. Y.

Henriko Kačinsko

30 m. scenos darbo jubiliejaus proga, spektaklis — benefisas

JUPITERIS JUOKIAS

A. J. Cronino 3 v. 5 pav. drama
Režisierius J. Blekaitis, Dailininkas Pr. Lapė. Šalia jubilato vaidina: A. Bendoriūtė, E. Ciurlytė, L. Kašlurbaitė, A. Kundrotaitė, A. Mikulskytė-Zikarienė, T. Alinskas, J. Lapurka, E. Liogys, V. Zareckas.
Įėjimo auka \$2.00.

KARIO KONCERTAS - VAKARAS

VASARIO 7 D., SEKMADIENI,
Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne.
Šaunusia proga prieš užgavėnes! Jaunimui ir senimui, kariams ir veteranams — visiems KARIO bicūliams. Įdomi programa, turtinga loterija, bufetas.
Pradžia 5 val. p.p. Biletai: \$1.50 ir \$1.25.
Gauto pelno dalis skiriama Lietuvos Laisvės Kovų invalidams parenti.

Sonia Borisienė, dainininkė Joan Francis motina, taip pat dainininkė, atskrenda iš Chicago ir dalyvaus Vienybės koncerte, ši sekmadienį.

M. Vokietaitis su žmona ir dviem sūnumis, Pilvelienė ir kitai veikėjai iš New Haven, Conn., atvyks į Vienybės koncertą, ši sekmadienį.

Vyt. Maželis vėl ruošiasi savo foto darbų parodai, kuri bus atidaryta Haber & Fink patalpose, 12 Warren St., netoli City Hall, New Yorke. Paroda tęsis nuo vasario 3 iki vasario 17 d.

Algimantas Oslapas, istarnavęs dvejus metus marinuose, grįžo seržanto laipsnyje ir ruošiasi toliau tęsti inžinerijos studijas.

Jonas Noreika, ilgametis Vienybės skaitytojas, gyvenęs 409 Rodney St., Brooklyne, mirė sausio 23 d. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis sausio 26 d. Vėlonis, kuriam buvo 63 metai amžiaus, paliko žmoną Oną, du sūnus, oną ir Aleksandrą, marčią ir tris anūkus. Laidojo Aromiskis.

MIRE P. TELACKA

Sausio 19 d. Bronxo ligoninėje mirė ilgametis Vienybės skaitytojas Petras Telacka. Palaidotas sausio 22 d. Vėlonis paliko žmoną Juzę, dukterį Petronėlę, sūnų oną, ženą Jurgį Steps ir dvi seseris, Jieva Baltaduonienę ir Petronėlę Grebliauskienę ir pusbrolių Antaną Telacką.

Vėlonis atvyko į Ameriką 1912 m. ir visą laiką išgyveno Bronxe. Buvo pavyzdingas žmogus ir kietovis. Visa Bronxo lietuvių kolonija liūdi dėl Petro mirties.

J. Krunklys

Juozas V. Lucas (Laukaitis) 41 metų amžiaus, gyvenęs 197 N. 6th St., Brooklyne, mirė sausio 4 d. Palaidotas sausio 8 d. Iš Apreiškimo par. bažnyčios Veteranų kapus. Liko brolis Bernardas ir giminės. Laidojo S. Aromiskis.

Lietuvos Nepriklausomybės Paskelbimo 36 metų sukakties

MINĖJIMAS

Įvyks sekmadienį, 1954 m. vasario 14 d.

4 VAL. PO PIETŲ

WEBSTER HALL

11th St. ir 3rd Ave. New York, N. Y.

PROGRAMOJE: KALBOS IR KONCERTAS

Kalbės keturių srovių vardu prof. K. Pakštas ir kongr. H. Warburton iš Delaware.

Dainuos Operetės Choras ir solistai

VINCĖ JONUSKAITĖ ir AL. VASILIAUSKAS

Po minėjimo programos, šokiams gros

ADOMO JEZAVITO ORKESTRAS

Biletų kainos: \$2.00 prie kasos, \$1.50 iš anksto perkant ir

\$1.00 moksleiviams. Vaikams nemokamai.

Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

NEW YORKO LIETUVIŲ TARYBA.

MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje. Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!

E. P. MITCHELL CO.
Manufactures of
FINE CLOTHES FOR MEN
1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y.
GL 5-2246

(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).